sw. Anny 12

Należytość pocztowa opłacona gotówką. WYDANIE III, II

Rok XV. Kraków, piątek 4 marca 1932 Nr. 64

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7
Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe

Cena egz. 25 gr.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
Komunikaty, przesłane redakcji, nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Cena ogłoszeń i prenumeraty umieszczona jest na ostatniej [illegible]

Odwrót wojsk chińskich z pod Szanghaju

Teren walki przeniósł się na odległość 20 km od miasta

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż 2. 3. (B) Po całonocnem ostrzeliwaniu pozycyj chińskich przez artylerję japońską nad ranem podjęli Japończycy nowy atak na chińską linję obronną pod Kiangwan, nie natrafiając jednak na żaden opór przeciwnika. Okazało się, że pod osłoną nocy Chińczycy wycofali się z dawnych pozycyj, przesuwając linję frontu dalej na zachód. Zauważyli to Japończycy dopiero po przystąpieniu do ataku. W dalszym pochodzie naprzód zajęli Japończycy miejscowość Tasang. Główna kwatera japońska twierdzi, że armja chińska przystąpiła do odwrotu z powodu demoralizacji żołnierzy chińskich, którzy widząc przewagę wojsk japońskich stracili zapał bojowy. Naczelny dowódca wojsk chińskich oświadczył, że wydał rozkaz odwrotu na wszystkich frontach, ponieważ po wylądowaniu nowych posiłków japońskich, zagrożone zostały linje chińskie. Armja chińska wycofała się na zachód i utworzy nowe pozycje obronne w odległości 20 klm. od Szanghaju. Odwrót odbył się w zupełnym porządku. Odwrót wojsk chińskich wywołał w Szanghaju wielkie wrażenie. Mieszkańcy koncesji międzynarodowej oraz mieszkańcy dzielnicy chińskiej przyjęli tą wiadomość z wielką ulgą, gdyż oznacza to przeniesienie walki poza obręb miasta. Wyrażana jest również nadzieja, że wycofanie wojsk japońskich 20 km. poza obręb miasta, czego domagali się Japończycy przyczyni się do rychłego zawieszenia broni. Ogólnie stawiane jest pytanie, jak zachowają się wobec tego faktu japońskie władze wojskowe.

Chiński magazyn amunicji wyleciał w powietrze

Moskwa 2. 3. (R) Prasa donosi, że wczoraj wieczór wyleciał w powietrze chiński magazyn amunicji, położony na przedmieściu Charbina, przyczem okrągło sto osób miało ponieść śmierć.

Tajemnicze porwanie dziecka pułk. Lindbergha

Olbrzymie poruszenie w Ameryce. — Zbrodniarze żądają wysokiego okupu

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Nowy Jork 2. 3. (R) Sławnemu lotnikowi amerykańskiemu pułkownikowi Lindberghowi uprowadzono wczoraj wieczór z mieszkania 9-miesięcznego synka. Wieczór ułożono dziecko do snu jak zwykle o godz. 19'30 a gdy w dwie godziny później zaglądnięto do pokoju sypialnego, zauważono brak dziecka. Jak się to stało, nikt nie umie sobie wytłumaczyć. Willa Lindberghów leży samotnie w okolicy górzystej, nieopodal Lambertsville w stanie New Jersey, w pobliżu rozległych lasów. Po wykryciu kradzieży, Lindbergh natychmiast zawiadomił policję, która bezzwłocznie zaalarmowała wszystkie posterunki policyjne w całym kraju. Podjęto energiczne poszukiwania, jednak nie natrafiono na ślad złoczyńców.

Wiadomość o uprowadzeniu dziecka Lindbergha wywołała w całym kraju wielkie oburzenie. Dzienniki przynoszą w tej sprawie sążniste sprawozdania. Ogólnie przypuszczają, że czynu dokonała szajka zbrodniarzy, celem otrzymania wysokiego okupu. Niektóre dzienniki donoszą, że w pobliżu willi Lindbergha znaleziono drabinę, a w mieszkaniu podrzuconą karteczkę, w której sprawcy żądają za zwrot dziecka wysokiego okupu.

Jak agituje Hitler?

Berlin. 2. 3. PAT. Hitler wygłosił w Hamburgu mowę wyborczą, w której zapowiedział, że po objęciu władzy narodowi socjaliści postarają się o to, ażeby zasada biblijna „Oko za oko, [illegible] za ząb" stała się podstawą konstytucji niemieckiej. [illegible] — oświadczył Hitler — nikt nie [illegible] się wątpić, że poczynania narodowych [illegible]istów mają charakter legalny.

Mona[illegible]n. 2. 3. (R) Partja narodowo-socjalistyczna wydała dziś odezwę przedwyborczą, wzywającą wszystkich Niemców do odbycia w dniu 13 marca sądu nad polityką systemu panującego w Niemczech od 13 lat. Odezwa m. in. głosi: „13 marca, w dniu, kiedy przed dwoma laty Hindenburg złożył podpis pod przyjęty przez obecny system plan Younga, który wtrącił Niemcy w otchłań nędzy, głodu i beznadziejnej rozpaczy — młode Niemcy, których ucieleśnieniem jest Adolf Hitler sięgną po władzę w państwie, aby zmieść z powierzchni ziemi stary, do życia niezdolny system".

* * *

Essen. 2. 3. PAT. Odbył się tu wiec wyborczy partji niemiecko-narodowej. Hugenberg omawiał politykę wewnętrzną Niemiec w przeszło godzinnem przemówieniu. Rząd Brüninga — oświadczył mówca — jest rządem nieszczęścia dla Niemiec i obowiązkiem niemiecko-narodowych jest zapobiec temu nieszczęściu. Dlatego też niemiecko-narodowi wspólnie z stahlhelmem wystawili swoją kandydaturę. Jest pewnem, że Hindenburg nie przejdzie w pierwszem głosowaniu. Na kogo będą głosować niemiecko-narodowi w drugiem głosowaniu, okaże się dopiero po wyniku pierwszego głosowania. Dziś mówić o tem znaczyłoby odkryć swoje karty. Z przemówienia Hugenberga odniosło się wrażenie, że opozycja prawicowa utworzy wspólny front w drugiem głosowaniu.

—ogo—

Tardieu konferuje z von Hoeschem

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż. 2. 3. (B) Po powrocie z Genewy premjer francuski Tardieu przyjął wczoraj ambasadora niemieckiego von Hoescha, którego poinformował o przebiegu rozmów, jakie prowadził w Genewie z delegatem niemieckim na konferencję rozbrojeniową, Nadolnym. Później przyjął Tardieu ambasadora francuskiego w Berlinie, Francois Ponceta.

Rewolta lapowców stłumiona

Helsingfors. 2. 3. (R) W kołach rządowych uważają rewoltę lappowców za stłumioną. Przeciw przywódcom rewolty wydano rozkaz aresztowania. Komunikacja telegraficzna i telefoniczna w kraju została wstrzymana. Dopuszczone są jedynie rozmowy i telegramy prasowe, które jednakże podlegają kontroli.

Budżet angielski bez deficytu

Londyn. 2. 3. PAT. Zamknięcie budżetowe Anglji zapowiada się pomyślnie. Koła skarbowe liczą, że budżet zamknięty będzie bez niedoborów, a nawet da nadwyżkę około 5 do 9 miljonów funtów.

Sowiety wywożą złoto

Paryż. 2. 3. PAT. „Le Matin" donosi z kół finansowych, że rząd sowiecki postanowił wywieść znaczne ilości złota, ażeby w ten sposób uiścić się ze swoich zobowiązań handlowych. Dumping sowiecki zawiódł z chwilą, kiedy główne mocarstwa Europy zaczęły coraz bardziej skłaniać się w stronę protekcjonizmu. W związku z tem Stalin postanowił rzekomo zorganizować eksploatację złota i platyny i oprzeć ją na nowych zasadach.

Olbrzymi pożar w Ameryce

Nowy Jork. 2. 3. (R) W Pennsgrove, w stanie New-Jersey szalał wczoraj wieczór gwałtowny pożar, który zniszczył całą dzielnicę miasta. Pastwą ognia padło 110 budynków, w tem dwa kościoły i szkoła. Straty obliczają na cztery miljony dolarów.

Nie podcinać gałęzi, na której siedzimy!

Omawiając na tem miejscu zagadnienie stosunku polskiej polityki gospodarczej do rynku wewnętrznego, wyrażaliśmy od dawna stale pogląd, iż wobec wzrastającego tempa protekcjonizmu światowego należy zrewidować względnie nawet odwrócić zasadę popierania eksportu kosztem zeszczuplenia rynku wewnętrznego. Trudności eksportu polskiego były jednak jeszcze poprzednio stosunkowo niewielkie, a zatem i problem ten nie wykazywał specjalnych cech ostrości. W międzyczasie nastąpiły zmiany, które aktualizują w niezmiernym stopniu zagadnienie popierania rynku wewnętrznego. To też prasa wszystkich kierunków, zarówno codzienna jak i fachowa omawia szeroko możliwości zmiany polityki gospodarczej w kierunku zintensyfikowania rynku krajowego. Byłoby niewątpliwie lepiej, gdyby jednomyślność odnośnie do konieczności zwiększenia pojemności rynku wewnętrznego panowała jeszcze w ubiegłym roku. Wszak nie było rzeczą trudną przewidzieć, iż jedyną formą, mającą zapewniony stały rozwój na najbliższy okres czasu, jest protekcjonizm... Ale dobrze jest, że jednomyślność ta została osiągnięta, chociażby tak późno, jak obecnie.

Perypetje polskiej polityki eksportowej są zbyt znane, aby je należało jeszcze raz wyszczególniać. Wystarczy przypomnieć, iż niemal z całą premedytacją niszczono rynek wewnętrzny Polski na rzecz popierania eksportu. Przeprowadzona przez rząd w ubiegłym roku akcja zniżki cen miała ten skutek, że ceny regulowane przez kartele i monopole tj. ceny „związane" pozostały niezmienione, ceny kształtowane grą czynników podaży i popytu nie potrzebowały w okresie ogólnej deflacji specjalnej akcji rządowej, a zatem wysiłki rządowe obracały się niejako w próżni, — **natomiast akcja rządowa stworzyła niebezpieczny pretekst dla rządu i sfer przemysłowych, wyciągających dalsze konsekwencje ze „zniżki" cen i przeprowadzających obniżki płac zarobkowych.** Nic się tak nie przyjęło w życiu gospodarczem, jak obniżki płac. „Chwalebny" przykład rządowy spowodował serję redukcyj płac zarobkowych, a każda redukcja płac o 10 procent zmniejszała obroty handlowe o 20 proc.

Gdy psychoza „zniżki cen" osłabła i ślepa polityka redukcji płac zarobkowych szczególnie u sfer przemysłowych straciła główne oparcie dla swej argumentacji, sięgnięto do nowego frazesu „koniecznościowego": z braku kapitałów zagranicznych jest bilans handlowy najważniejszym czynnikiem pomyślnego kształtowania się bilansu płatniczego i temsamem stabilizacji waluty. Z uwagi na coraz silniej ograniczające się rynki zbytu dla towarów polskich w wyniku wzmożonego protekcjonizmu oraz dewaluacji szeregu walut europejskich, musi eksport polski znaleźć ekwiwalent dla strat poniesionych z powodu trudności wywozowych. Straty te mogą być pokryte drogą zmniejszenia ciężarów publicznych oraz redukcja płac zarobkowych. Pierwsze nie mogą chwilowo wchodzić w rachubę ze względu na znaną krytyczną sytuację Skarbu Państwa. Pozostaje ewentualność druga tj. redukcja płac zarobkowych. Sfery przemysłowe operują przytem jeszcze jednym frazesem eksport polski musi być utrzymany w dotychczasowej formie jeszcze i ze względu na konieczność zwiększenia możliwości i pracy i temsamem złagodzenia bezrobocia. A wszak lepszą jest redukcja płac, aniżeli osób itd.

Jeśli chodzi o zagadnienie stosunku eksportu dla naszego bilansu płatniczego, należy zauważyć, iż mimo, że od dłuższego czasu polski bilans handlowy kształtuje się aktywnie, i to nawet w stopniu dość silnym a więc winien zaznaczyć się znaczny przypływ dewiz do Banku Polskiego, wykazują zapasy kruszcowo-dewizowe naszej instytucji emisyjnej ustawiczny spadek. W dniu 31 grudnia 1930 r. wynosiły zapasy kruszcowo-dewizowe Banku Polskiego 974.9 milj. zł. i topniejąc nieprzerwanie osiągnęły stan 788.7 milj. zł, w dniu 31. I. br. przy prawie niezmienionym portfelu wekslowym. Statystyka zapasów dewiz i złota Banku Polskiego wykazuje przytem stałą tendencję spadku, co wkońcu może stanowić niebezpieczeństwo dla złotego. W tej dziedzinie nie widzimy zatem korzystnego wpływu forsowania dumpingowego eksportu polskiego! Bilans handlowy Polski jest wprawdzie dalej aktywny, ale zapasy złota i dewiz **maleją w odwrotnie proporcjonalnym stosunku do aktywności bilansu handlowego.**

Czy należy jeszcze zwrócić uwagę, że okoliczność druga tj. „konieczność" zwiększenia eksportu dla złagodzenia bezrobocia nie wytrzymuje próby życia, wobec najwyższego nasilenia bezrobocia i równocześnie najdalej idącego poparcia państwowego dla wysiłków eksportu polskiego w dobie obecnej?...

Ale przypuśćmy na chwilę, że dalsze ofiary w formie zmniejszenia siły nabywczej ludności na rzecz zwiększenia dumpingowego eksportu zostałyby uznane za konieczne. Czy wobec panującego dziś wszechwładnie w świecie obłędu „eksportowania" i wykluczenia względnie ograniczenia do najniezbędniejszego minimum importu z innych krajów nie okażą się te wysiłki syzyfowemi? Wszak Niemcy, które dla spłacenia reparacyj i obsługi pożyczek muszą mieć aktywny bilans handlowy i które w wyniku tej konieczności rozdęły eksport, zmniejszając jednocześnie import, stanęły w rezultacie wobec faktu retorsyj celnych i kontyngentowych ze strony Szwajcarji, Szwecji, Holandii Francji, Belgji etc. etc. oraz fali protekcjonizmu światowego, **który zawsze wówczas odzywa się, kiedy czuje zwiększoną działalność eksportową jakiegoś państwa.**

A czem są przemysłowe Niemcy, tem nie jest rolniczo-przemysłowa Polska. Niemcy są skazane na eksport z racji swej struktury gospodarczej. — Polska zaś jest w tem szczęśliwszem położeniu, iż nie posiada dużo nadwyżek eksportowych.

Dlaczego mimo tak kosztownej polityki popierania eksportu wzrasta bezrobocie, a mimo aktywności bilansu handlowego szczupleją zapasy złota i walut w Banku Polskim? Z braku materjału faktycznego nie można konkretnie odpowiedzieć na to pytanie. Pozostają domysły. Należy wyrazić przypuszczenie, iż tak jak dotychczasowe metody popierania eksportu nie przyczyniły się do złagodzenia bezrobocia, a nawet je zwiększyły, tak polityka polskiego dumpingu, niszcząc rynek krajowy, przyczyniła się walnie do zubożenia ludności, zmniejszenia obrotów gospodarczych, spadku produkcji i — być może. — wędrówek kapitałów polskich zagranicę w poszukiwaniu lepszej renty. Innemi słowy, nie wykluczamy możliwości, iż nadwyżka bilansu handlowego nie pokrywa ilości wywożonego kapitału polskiego zagranicę i z tego wynika zmniejszenie się rezerw kruszcowo-walutowych w Banku Polskim.

* * *

Gdyby nasi baronowie węglowi, producenci nafty, żelaza, cementu, papieru, szkła, produktów chemicznych, cukru, drożdży itp. artykułów skartelizowanych tę samą troskę i te same wysiłki obrócili na realizację potężnego hasła „DŹWIGNĄĆ RYNEK WEWNĘTRZNY!" zamiast domagać się od społeczeństwa współpracy w tłuczeniu muru trudności eksportowych — głową, gdyby śladem tego rodzaju polityki spowodowali również nasza biurokrację z monopoli do porzucenia systemu wysokich cen artykułów monopolowych, — to sytuacja gospodarcza Polski inaczejby wyglądała.

Aż do tego czasu, kiedy ślepi sami odzyskają wzrok, — **należy mobilizować opinję społeczeństwa do walki z niszczeniem rynku wewnętrznego** drogą obniżki płac i polityki wysokich cen artykułów skartelizowanych i monopolowych, — z systemem podcinania gałęzi, na której siedzimy!

JÓZEF DIAMENT

Na modłę pruską

Rewelacyjny wywiad japońskiego dyplomaty

Genewa, 2. 3. PAT. Na żądanie delegata Chin Yena sekretarz generalny ogłosił dziś wywiad, udzielony przez specjalnego delegata rządu japońskiego w Szanghaju p. Masouka. W wywiadzie tym reprezentant Japonji oświadczył, jakoby, że: 1) **sprawa Mandżurji jest już załatwiona, 2) Japonja uważa się za władcę (!) Dalekiego Wschodu, gdzie broni pewnego rodzaju doktryny Manroego dla Dalekiego Wschodu, 3) traktat 9 mocarstw nie jest ważny, gdyż został narzucony Japonji, 4) Japonja przywróci spokój w Chinach, 5) Japonja musi odnieść zwycięstwo, aby podyktować Chinom warunki pokoju 6) akcja japońska jest ekspedycją karna. 7) Pakt Briand-Kellogg powinien był uznać bojkot handlowy za akcję wojenną. 8) Japonja ma zamiar przeprowadzić demobilizację Szanghaju.**

Rokowania polsko-niemieckie w sprawie ceł bojowych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 2. 3. Sin. W dniu dzisiejszym rozpoczęły się w Warszawie rokowania polsko-niemieckie mające na celu złagodzenie wprowadzonych ostatnio w Niemczech tzw. ceł bojowych.

—oOo—

Atak na duchowieństwo

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 2. 3. Sin. Sejmowa komisja administracyjna obradowała dziś przez cały dzień nad rządowym projektem ustawy o składkach na rzecz kościoła katolickiego. W dyskusji nad tą ustawą kilku posłów z BB. a w szczególności posłanka Wolska, zaatakowało duchowieństwo katolickie, zarzucając księżom nielojalność wobec rządu.

Żydzi na Dalekim Wschodzie a — Polska

Warszawa 2. 3. ŻAT. Poseł rabin Lewin zwrócił się do min. spraw zagranicznych z zażaleniem na konsulat polski w Charbinie, który miał nieprzychylnie traktować Żydów obywateli polskich. Ministerstwo przeprowadziło dochodzenia i powiadomiło posła Lewina, że wszystkie urzędy podległe MSZ. stosują bezwzględną równość traktowania obywateli polskich niezależnie od narodowości i wyznania. Jeżeli zaś chodzi specjalnie o Szanghaj, to przeciwnie poselstwo tamtejsze zgłosiło wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego takim osobom, co do których zachodziły poważne braki formane.

Honolulu 2. 3. PAT Sąd skazał pewnego młodego człowieka na dożywotnie więzienie za zniewolenie Japonki. Jest to pierwszy wyrok, wydany na zasadzie ustawy, uchwalonej w czasie ostatniej sesji parlamentarnej a powiększającą wymiar kary za tego rodzaju przestępstwa

Parlament żydostwa palestyńskiego obraduje

Jerozolima. 2. 3. ŻAT. W dniu wczorajszym odbyło się w Tel Awiwie otwarcie drugiej dorocznej sesji Assefat Haniwcharim. Sesję zagaił **Ben Zwi.** W przemówieniu swem poruszył on kwestję organizacji gmin żydowskich oraz niezadowolenie jiszuwu z **powodu niewykonania dotychczasowych postanowień zawartych w li ście MacDonalda do Weizmanna.** Poruszając niebezpieczeństwa natury politycznej. Ben Zwi zaznaczył, iż całą uwagę **skupić należy na sprawach imigracyjnych i pracy praktycznej.** W ciepłych słowach mówca wspomniał o tragicznej śmierci 3 żydowskich chałuców-robotników, zamordowanych przez niewykrytych dotychczas sprawców w kwietniu ub. r. w pobliżu Jadżur oraz Johanana Stahla i Sali Zohar. których morderstwo wykryte zostało dzięki dochodzeniu prowadzonem na własną rękę przez kolonistów żydowskich. Assefat Haniwcharim uczcił pamięć zamordowanych przez powstanie. Długotrwałe owacje zgotowano **Usyszkinowi,** którego Ben Zwi powitał z okazji jubileuszu 50-lecia działalności sjońskiej.

Wysoki Komisarz Palestyny gen. **Wauchope** nadesłał pismo powitalne, w którem daje wyraz nadziei że prace Assefat Haniwcharim będą owocne i przyczynią się do powiększenia dobrobytu jiszuwu i całego kraju.

W imieniu Egzekutywy Agencji Żydowskiej przemówienie powitalne wygłosił p. **Farbstein,** który apeluje do żydostwa palestyńskiego, nawołując do współdziałania przy usuwaniu przeszkód **stojących na drodze imigracji do Palestyny Żydów polskich, tak bardzo pragnących uzyskać możność tej imigracji.**

Naczelny rabin **Kuk** nadesłał pismo powitalne, w imieniu rabinatu przemawiał rabin Jakób Meir, w imieniu Tel Awiwu burmistrz Dizenhoff. Dodatkowe pisemne sprawozdanie z organizacji Kneset Izrael złożył rabin Ostrowski.

P. Henrietta **Szold** referowała o działalności resortu opieki społecznej. W skład prezydjum weszli: Rabin Assaf, Ben Gurjon, Nossinsohn, Józef Mejuches, Józef Szprincak i Jakób Kohen, reprezentujący Jemenitów. Rewizjoniści żadnych mandatów do prezydjum nie przyjęli.

Członkowie Egzekutywy informują o aktualnych problemach sjońskich

Londyn. 2. 3. ŻAT. Egzekutywa Agencji Żydowskiej zwołała w dniu wczorajszym konferencję prasową, na której prof. Brodetzki p ra szył szereg bieżących zagadnień. Spodziewać się należy — oświadczył prof. Brodetzki — że druga część sprawozdania Frencha przedłożona będzie rządowi ze znacznem opóźnieniem, gdyż ustalenie dokładnej liczby bezrolnych Arabów wymaga wiele czasu. Poruszając rzekome propozycje Abbasa Hilmi, mówca stwierdza. iż pogłoski te są całkowicie bezpodstawne, nikt podobnych propozycyj nie wysuwał. Prof. Brodetzki wyraża nadzieję, że rząd zwolni z ceł ochronnych import produktów palestyńskich, ponieważ zdaje sobie sprawę z wielkich korzyści, jakie z tego źródła wypływają dla wszystkich odłamów ludności palestyńskiej. Mówca kategorycznie zaprzecza, jakoby czynione były przygotowania do stworzenia w Palestynie rady ustawodawczej. Egzekutywie nic nie jest wiadomem w tej sprawie.

Członek Egzekutywy Emanuel Neumann, który w bieżącym tygodniu udaje się do Niemiec i Holandji w sprawie organizacji kolonizacji stanu średniego referował o działalności amerykańskich sjonistów oraz o założeniu amerykańskiego komitetu propalestyńskiego.

Berl Locker omawia szereg zagadnień gospodarczych i finansowych.

„Kwasy" między referentem z B.B. a ministrem robót publicznych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 2. 3. Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu Senatu przystąpiono do budżetu ministerstwa robót publicznych. Referent sen. **Skoczylas** (BB) stwierdza, że mimo, iż mamy cały szereg robót do wykonania, wobec braku funduszów wszystkie te sprawy zalegają. Sen. Pawlikowski (kl. ukr.) żali się na zaniedbanie Małopolski wschodniej.

Minister robót publicznych Norwid-Neugebauer stwierdza, że na odbudowę potrzebna jest suma 45 miljonów zł. a w budżecie są minimalne pozycje. Z funduszu drogowego spodziewano się 48 milj. **ale da on najwyżej 24 milj.**

Referent sen. Skoczylas zarzuca ministrowi, że trzyma się zasady: że lepiej nic jak coś. Nie wystarcza wziąć tylko odpowiedzialność. Co przyjdzie z tej odpowiedzialności rolnikowi, któremu rzeka zaszutruje kawał gruntu. Ja krytykuję ten budżet, ale nie wiem czy znalazłby się ktokolwiek, ktoby potrafił go inaczej zreferować. (Oklaski w BB).

Ta lekka różnica zdań między referentem a ministrem oczywiście niema żadnego istotnego znaczenia. Są to jedynie „kwasy", które na 5 minut kierują uwagę słuchaczy w stronę Senatu.

— —

Budżet min. reform rolnych referuje sen. **Wańkowski** (BB). Sen. Pawlikowski (Ukr.) porusza sprawę osadnictwa wojskowego na Kresach.

— —

Jutro odbędzie się dyskusja nad budżetem min. spraw wojskowych, spraw zagranicznych i min. spraw wewnętrznych.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Lipsk. 2. 3. PAT. Dzienniki lewicowe Saksonji zamieszczają dziś sensacyjne szczegóły o przeszłości posła narodowych socjalistów Rosenberga, według których obecny naczelny redaktor dziennika hitlerowskiego miał w czasie wojny pozostawać na usługach szpiegowskich armji rosyjskiej i był często widziany w Paryżu w gmachu ministerstwa spraw zagranicznych.

Wiedeń 2. 3. PAT. Dzienniki donoszą z Paryża: Rokowania z belgijską grupą w sprawie odnowienia międzynarodowego kartelu surowca stali rozbiły się definitywnie. Według wszel kich **przypuszczeń, będzie musiała nastąpić re**konstrukcja międzynarodowego kartelu surowca stali i międzynarodowego biura sprzedaży. Rekonstrukcja ta została jednak odroczona na czas nieograniczony.

Londyn 2. 3. (L) Minister skarbu Neville Chamberlain oświadczył dziś w Izbie gmin, że rząd angielski wkrótce zniesie częściowo rozporządzenie, ograniczające prawo zakupu dewiz zagranicznych przez obywateli brytyjskich.

Lipsk 2. 3. PAT Liczba bezrobotnych w Lipsku wzrosła znowu o 2285 osób i wynosi obecnie nienotowaną dotychczas liczbę 125000 osób co wskazuje, że 36 procent ogółu pracowników jest bez pracy.

5-minutowy strajk w Warszawie

Warszawa. 2. 3. PAT. Zapowiedziany na dzień dzisiejszy przez Radę Zawodową miasta Warszawy 5-minutowy strajk demonstracyjny, mający na celu poparcie stanowiska górników strajkujących w zagłębiach węglowych, objął tylko nie wielką ilość fabryk i zakładów przemysłowych w Warszawie. Praca została zawieszona na kilka do kilkunastu minut w następujących zakładach: Lilpop Rau i Löwenstein, Elektrownia warszawska, firma Henneberg, Zakłady telefoniczne i radjotechniczne, warsztaty kolejowe na Pelcowiźnie oraz Fabryka wyrobów tytoniowych przy ul. Dzielnej i Kaliskiej Wszystkie pozostałe zakłady przemysłowe, fabryki i instytucje użyteczności publicznej i komunikacji pracowały normalnie.

Sytuacja w Zagłębiu

Sosnowiec 2. 3. PAT. Strajk trwa w dalszym ciągu. Dzisiaj sytuacja strajkowa nie uległa większym zmianom. Kopalnie prywatne pracują normalnie. Spokój wszędzie zachowany.

Nowa serja protestów wyborczych przed Sądem Najwyższym

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 2. 3. Sin. W dniach 7, 14, i 21 bm oraz 4 i 14 kwietnia Sąd Najwyższy odbywać będzie posiedzenia niejawne, na których rozpatrzy wszystkie kwestje formalne, związane z wniesieniem protestów przeciwko wyborom do Sejmu. W dniu 18 kwietnia rozpatrywane będą protesty wyborcze z okręgu Grudziądz, w dniu 25 kwietnia z okręgu Łowicz, zaś w dniu 9 maja z okręgu Ciechanów — Mława.

JAKA BĘDZIE POGODA?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 2. 3. Sin. Prawdopodobny przebieg pogody na czwartek 3 bm: Wyżyna Małopolska, Śląsk, Podhale, Tatry i Małopolska wschodnia: Pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanem lub niewielkiem. Duże wahania temperatury. Nocą i nad ranem umiarkowany mróz, w ciągu dnia kilka stopni powyżej zera Słabe lub umiarkowane wiatry w kierunku wschodnim

—oOo—

Prezydjum sejmu kłapejdzkiego u Brüninga

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin 2. 3. (Sch) Kanclerz Bruening przyjął dziś w obecności sekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych von Buelowa prezydenta i obu wiceprezydentów sejmu kłajpedzkiego, którzy przybyli do Berlina celem podjęcia z rządem niemieckim narad w sprawie ostatecznego uregulowania kwestji kłajpedzkiej. Wręczyli oni poza tem kanclerzowi memorjał związków niemieckich na Litwie, domagający się przeprowadzenia wśród Niemców kłajpedzkich, przebywających także poza Kłajpedą — ankiety w sprawie rozwiązania kwestji kłajpedzkiej.

Białogwardziści w Charbinie

Moskwa. 2. 3. PAT. Prasa sowiecka zwraca w dalszym ciągu uwagę na ożywiony ruch wojskowy emigracji rosyjskiej w Mandżurji, posądzając Japonję o podtrzymywanie tego ruchu. Dzienniki podają, że w miejscowości Hołubiance Japończycy zgotowali owacyjne powitanie przybywającemu tam oddziałowi białogwardzistów W powitaniu uczestniczył miała kawalerja japońska. Również w Charbinie grupa emigrantów rosyjskich urządziła burzliwą demonstrację przed gmachem zarządu kolei wschodnio-chińskiej. Emigranci rzucali pogróżki pod adresem sowieckich członków zarządu.

Straty japońskie

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn 2. 3. (L) Z japońskich kół oficjalnych donoszą, że straty japońskie w ostatniej dniach pod Szanghajem wynoszą 235 zabity i 1660 rannych.

Z DNIA

Koszerne cegły i trefne cegły

Znacie przecie „etykę“ hotentotów, wedle której kradzież żony jest pojęciem „względnem“: jeśli ja mianowicie żonę komuś ukradnę, to jest to czyn rycerski i bohaterski, jeśli natomiast mnie ktoś żonę ukradnie, to popełnił łajdactwo i zbrodnię... Tę „etykę“ hotentocką wyznaje każdy szowinizm, wprawdzie nie w słowach, ale za to tembardziej w czynach, w praktyce.

Nasi endecy... Jakże panowie ci wrzeszczą na całe gardło, kiedy bojowcy z przeciwnej grupy rozbiją im jakiś lokal partyjny! Ile alarmów rozpuścili na wszystkie cztery strony Polski i świata, kiedy pobito im redaktora Mosdorfa... albo kiedy wybito oko Adolfowi Nowaczyńskiemu! Wzywali na pomoc i zaklinali wszelkie moce ziemskie i niebieskie! I zupełnie słusznie, — bo rozbijanie lokali partyjnych gwałtem i przemocą, bo brutalne rozbijanie głów znienacka napadniętym przeciwnikom partyjnym — to nikczemność, na której określenie niema dość słów potępienia w uczciwym słowniku politycznym. Endecy mieli więc rację, kiedy rzucali gromy potępienia wobec zaszłych faktów brutalnej napaści i fizycznej przemocy.

Ale — ta „racja“ endeków zamieni się w potworną karykaturę kiedy przypomnimy sobie, że ci sami panowie politycy i publicyści strojący się w togę urodzonych obrońców praworządności, dawali milczące przyzwolenie a nieraz nawet wprost wyraźne placet na rozbijanie przez usłużne im kadry młodzieży akademickiej sklepów i ...głów żydowskich. Wtedy kamienie, któremi rozbijano szyby bliźniego, a przytem obywatela Rzeczypospolitej, nie były więcej trefne, ale koszerne, jaknajkoszerniejsze, niemal uświęcone środki wiodące do wielkiego i szlachetnego celu...

Takie to — koszerne — cegły wpadły onegdaj wieczór do okien naszej redakcji, narażając nieomal na śmierć urzędniczkę Żydówkę i dozorcę domu chrześcijanina. Gdyby takie cegły, sporządzone z tego samego materjału i temi samemi sposobami, były wpadły do redakcji dziennika endeckiego, rzucone anonimową ręką przeciwnika politycznego, wówczas podnieśliby endecy larum, albowiem cegły byłyby cegłami — trefnemi. Ale jeśli rzucają je ręce z ich własnego obozu, wówczas są to cegły koszerne, a prasa endecka nie znajduje żadnego słowa potępienia wobec tego rodzaju politycznej metody „walki“. Cegła, którąby wpadła do redakcji endeckiej, byłaby dowodem chuligaństwa ale cegły, które rozbiły okna redakcji dziennika żydowskiego i omal nie spowodowały śmierci żydowskiej urzędniczki i chrześcijańskiego pracownika — te cegły nie naruszają w niczem praworządności.

Tak jest — rzucona chyłkiem w nocy cegła jest jak owa hotentocka kradzież żony: etyczna i polityczna wartość tego rękoczynu zależy wyłącznie od tego, kto rzuca cegłę i przeciw komu swój nikczemny cios wymierza. Cegła sama dla siebie nie jest ani trefna ani koszerna — trefność jej albo koszerność zależy wyłącznie od tego do jakiego celu służy i kto ten cel osądza...

Taka jest hotentocka „moralność“.

Jedno tylko należy jeszcze dodać a mianowicie, że ci którzy tę moralność w pełnych stu procentach wyznają i stosują, żadnego nie mają prawa wrzeszczeć na całe gardło i rozdzierać szaty, kiedy sami stają się jej ofiarami. Jak długo endecja będzie orędowniczką praworządności w Polsce tak długo będzie źle z praworządnością w Polsce. (b)

Zjednoczona kampania palestyńska w Ameryce

Nowy York (ŻAT) Na czele zjednoczonej kampanji palestyńskiej w Nowym Yorku stanął Nathan Straus, syn zmarłego w roku ub. słynnego filantropa żydowskiego Nathana Strausa.

W Nowym Yorku odbył się wielki bankiet na cześć sira Normana Angela oraz lorda Snella (członka komisji Shaw'a), którzy uczestniczą w kampanji palestyńskiej w Stanach Zjednoczonych.

* * *

Boston (ŻAT) W uroczystym bankiecie, którym zainaugurowano kampanję palestyńską w Bostonie wzięły udział najwybitniejsze osobistości żydowskie. Na bankiecie zebrano 20.000 dolarów. Bankiet wydany został na cześć prezydenta Agencji Żydowskiej Nahuma Sokołowa. Gorące powitanie nadesłał prof. Albert Einstein, który całą zimę spędził w obserwatorjum Mont Wilson w Kalifornji.

Sen. Borah będzie współdziałał w pracy palestyńskiej

Waszyngton (ŻAT) Rabin dr Stephen Wise odbył konferencję z przewodniczącym komisji dla spraw zagranicznych senatu amerykańskiego senatorem Borah, z którym omówił szereg spraw związanych z organizacją Amerykańskiego komitetu pro-palestyńskiego. Senator Borah wyraził żywe zainteresowanie dla zadań komitetu i przyrzekł jaknajściślejszą współpracę. Jak zapewniają sen. Borah zajmie nader odpowiednie stanowisko w instancjach kierowniczych Amerykańskiego Komitetu Pro-palestyńskiego.

Dr Wise odbył również dłuższą rozmowę z wice prezydentem Stanów Zjednoczonych Curtisem, któremu wyraził podziękowanie za udział w założeniu Komitetu Pro-palestyńskiego.

Straszny ucisk Żydów w Rosji sowieckiej

Jak wiadomo, teror czerezwyczajki w Rosji sowieckiej daje się ostatnio szczególnie we znaki ludności żydowskiej. Znawca stosunków rosyjskich znany dziennikarz żydowski p. Bezion Katz opisuje sytuację Żydów rosyjskich w ponurych barwach. Jest rzeczą jasną — pisze wspomniany autor — że uciska się i aresztuje biednych ludzi którzy nic nie posiadają. GPU. chodzi o to, by Żydzi ci denuncjowali tych, o których wiedzą, że posiadają majątek lub krewnych zagranicą mogących im przesłać 20 — 50 dolarów, jako zastaw. Mnóstwo telegramów przychodzących do Palestyny w sprawie akcji ratowniczej dla chorych krewnych mówią wiele. Akcja GPU. przypomina działanie piratów, którzy chwytają ludzi i żądają od krewnych zastawu. Piraci żądają zazwyczaj więcej, w Rosji atoli wystarczy 20 — 50 dolarów. Czy Stalin i inni przywódcy wiedzą o tej strasznej sytuacji Żydów rosyjskich, która stawia to państwo socjalistyczne na równi z siedliskiem piratów — jest rzeczą niejasną. Być może, że chodzi tu o akcję władz lokalnych, które chcą się w ten sposób wykazać szybkością i skutecznością działania. W Palestynie odbywają się mityngi protestujące przeciwko uciskowi Żydów w Rosji sowieckiej. Ważnem jest atoli, by takie mityngi odbyły się we wszystkich krajach. Nie wolno dopuścić, by dziesiątki tysięcy ludzi niewinnie męczono. Tego wymaga zwyczajny obowiązek ludzki.

Charakterystycznem jest, że dotąd rząd sowiecki nie zaprzeczył tym oskarżeniom.

Jeszcze echa propozycyj arabskich

Jerozolima (ŻAT) „Felestin“ ogłasza list londyńskiego dziennikarza hinduskiego Wischnu Coranzika, który doradza Arabom palestyńskim, aby przyjęli propozycję zwołania konferencji arabsko-żydowskiej. Coranzika sądzi iż Arabowie winni się pozytywnie ustosunkować do tego projektu, ponieważ, posiadając poparcie mahometan indyjskich, ludność arabska w Palestynie nie powinna mieć obaw, że będzie wyparta z kraju.

Ogłaszając ten list, „Felestin“ zaopatrzył go w komentarz, w którym wyraża opinję, że propozycja zwołania konferencji aabsko- żydowskiej jest trickem sjonistycznym.

Tragedja emigrantów żydowskich

Havana (ŻAT.) Z Guatemali donoszą, że ostatnio rząd tej środkowo amerykańskiej republiki wydał dekret, na mocy którego 70 rodzin żydowskich, które stanowią połowę całej ludności żydowskiej w Guatemali, muszą opuścić kraj w ciągu 60 dni. Dekret ten wydany został na żądanie Izby Przemysłowo- handlowej. Dekret wprowadza zakaz handlu wędrownego i nakazuje wysiedlenie z kraju w ciągu 2-ch miesięcy wszystkich trudniących się tym procederem. Dekret skierowany jest przeciwko Żydom ponieważ stanowią oni większość wśród handlarzy wędrownych w Guatemali.

Urząd telegraficzny w Guatemali odmówił nadania depeszy, którą prezes miejscowego związku handlarzy wędrownych Zwi Sidler zamierzał wysłać do Nowego Jorku z prośbą o interwencję na rzecz 70 rodzin żydowskich, którym grozi całkowita ruina. Dotknięte dekretem rodziny żydowskie znalazły się w okropnej sytuacji, nie posiadają one nawet koniecznych środków dla opuszczenia Guatemali.

Zgon jednego z bohaterów sprawy Hilsnera

Praga (ŻAT.) W Königsgräz w Czechach, zmarł dr. Otto Baudisch, b. sędzia śledczy w sądownictwie austrjackiem, z którego nazwiskiem związana jest słynna afera rytualna Leopolda Hilsnera z r. 1899.

Dr. Otto Baudisch był sędzią śledczym, który pierwszy przeprowadził dochodzenie przeciw Hilsnerowi. Baudisch był jednak przekonany co do niewinności Hilsnera, odmówił przeto wykonania dalszych czynności oskarżycielskich. Sędzia Baudisch złożył w ofierze swą karjerę i wespół z prof. Massarykiem, obecnym prezydentem republiki czechosłowackiej prowadził kampanję przeciw średniowiecznym oszczerstwom rytualnym.

Dr. Baudisch od pierwszej chwili stał na stanowisku, że Hilsner jest niewinny i powinien być natychmiast zwolniony. Dr. Baudisch musiał znosić wiele szykan i nawet w r. 1918 po uwolnieniu Hilsnera nie odzyskał już stanowiska sędziowskiego, które utracił w walce o uwolnienie Hilsnera.

Leopold Hilsner zmarł, jak wiadomo, we Wiedniu w 1928 r. licząc lat 51.

—o§o—

Sąd jerozolimski skazał na trzy lata więzienia b. policjanta arabskiego Saida Kabra, który udzielając fałszywych informacyj w sprawie morderstwa w Jadżur, wyłudził nagrodę pieniężną. Wszyscy beduini aresztowani w tej sprawie zostali z braku winy wypuszczeni na wolność.

W pobliżu zatoki hajfskiej niewykryci sprawcy wydarli na gruntach Żyd. Funduszu Narodowego 800 drzew eukaliptusowych. Ślady przestępstwa prowadzą do pobliskiej wioski arabskiej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przed wymiarem podatku przemysłowego za rok 1931

Centrala stowarzyszeń kupców chrześcijańskich w Warszawie przeprowadziła dokładne i skrupulatne badania, we wyniku których ustaliła, że obroty w roku podatkowym 1931 obniżyły się w sposób jak niżej podany:

Obrót towarów kolonialnych i spożywczych w hurcie zmniejszył się od 35—40 procent, w detalu od 15—25 proc. Manufaktura hurt. o 30 proc., manufaktura detal 25—40 proc. Konfekcja i bieliźniarstwo od 40—50 proc. Galanterja od 25—30 proc. obuwie od 35—40 proc., handel skór od 30—40 proc. żelazo od 30—40 proc. i t. d. —

Nie inaczej przedstawia się handel towarów monopolowch. Jak z oficjalnych danych wynika, o sprzedaż spirytusu monopolowego obniżyła się o całe 50 proc. Z wyżej podanej tabeli wynika zatem, że obroty w r. 1931 skurczyły się przeciętnie o 40—50 procent.

Z tych cyfr i danych statystycznych należałoby wyciągnąć jedynie logiczną konsekwencję, aby przy wymiarze podatku przemysłowego wszystkim jeszcze dyszącym podatnikom obniżyć obrót o 40—50 procent.

Mniej więcej taki sam obraz obrotów wypadnie u firm prowadzących prawidłowe księgi handlowe. To wszystko mogłoby zatem służyć Urzędom Skarbowym jako miernik dla sumiennego ustalenia obrotu za rok 1931.

Inspektorzy Skarbowi mimo swych dotychczasowych rygorystycznych zwyczajów przy przeprowadzeniu wymiarów już także w dużej mierze nabrali przekonania, że podatnicy są już wyczerpani i wycieńczeni, i, że wysokie wymiary mogą jedynie przyspieszyć katastrofę i zmusić tychże do zlikwidowania warsztatów pracy, które już dzisiaj znajdują się w stanie agonji i dogorywania.

Tymczasem istnieje uzasadniona obawa, że zwyczajem i trybem corocznym Urzędy Skarbowe wymierzą dalej wysokie podatki nie odpowiadające faktycznym obrotom, chociaż później się okaże, że trzeba je będzie odpisać i umorzyć. Wprawdzie ostatnio Sejm uchwalił pewne ulg. przy wymiarze podatku przemysłowego. Z wszystkich atoli przeprowadzonych po łowicznych ulg, kupiectwo nie będzie jeszcze w tym roku korzystało. bo to się odnosi przeważnie do obrotów dopiero za rok 1932. Również w budżecie na rok 1932/33 figuruje pozycja w dochodach jako preliminowany podatek przemysłowy na sumę 275 miljonów, więc w tej samej prawie wysokości co w zeszłym roku. Nic dziwnego zatem że to wszystko napawa takim pesymizmem kupiectwo i rękodzieło, że doprowadza ich wprost do rozpaczy. Byłoby zatem wskazanem, aby instytucje przemysłowo-handlowe podjęły już teraz sze roko zakrojoną akcję w tym kierunku. aby Min. Skarbu wydało odpowiednie instrukcje podwładnym urzędom by liczono się z obecną nędzą podatników, gdyż warstwa ta jest już nawskróś spauperyzowana, a wysokie wymiary mogą je jeszcze w zupełności zniszczyć. Z trybuny sejmowej poseł Dr. Rottenstreich w swojej tragicznej mowie wspomniał o prawie codziennych samobójstwach kupców i to bez różnicy wyznania. Głos ten dla miarodajnych czynników powinien być sygnałem ostrzegawczym, a nie głosem wołającego na puszczy. —

Cały handel i rzemiosło przedstawia istne cmentarzysko. W takim stanie konającym kupiectwa i rzemiosła musi Państwo zajrzeć prawdzie w oczy, i wyciągnąć odpowiednie konsekwencje, aby wymierzyć im podatki znośne, co leży w obopólnym interesie tak Skarbu Państwa jak podatników. Każde inne postępowanie musi chybić celu, co absolutnie nie można pogodzić z racją stanu Państwa.

O. Jare.

Podatki w marcu

W marcu płatne są następujące podatki:

1) Do dnia 15 marca br. zaliczka miesięczna na poczet państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w lutym br. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorji i przemysłowe I — V kategorji, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze:

2) do dn. 7 marca br. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz z dodatkiem kryzysowym. potrąconym w ciągu miesiąca lutego br.

3) do dn. 5 marca br. — wpłata 1/4 części różnicy w podatku dochodowym od uposażeń służbowych wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu 1931 r. od różnych służbodawców.

4) do dn. 15 marca br. — wpłata zaliczki miesięcznej na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notarjuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w miesiącu lutym br.

2766 kandydatów na 100 wolnych posad

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, na każde 100 wolnych posad było w miesiącu grudniu ub. r. 2,766 kandydatów. Na każde 100 wolnych posad dla mężczyzn reflektowało 2,975 osób, na 100 posad dla kobiet — 1,911 osób

Wśród bezrobotnych największa stosunkowo liczba poszukujących pracy była w przemyśle hutniczym; na 100 wolnych miejsc kandydowało 9,889 osób. W przemyśle górniczym na 100 miejsc było 3,381 kandydatów, w metalowym — 6.131. we włókienniczym 4,063. w budowlanym — 8.943 w innych grupach zawodowych było na 100 posad 5.315 kandydatów, wśród robotników rolnych — 851, pracowników umysłowych — 8,428, wreszcie robotników niewykwalifikowanych — 2.115 na każde 100 wolnych posad.

Wśród kobiet największą stosunkowo liczbę poszukujących pracy stanowiły pracownice umysłowe — 10,427 kandydatek na 100 wolnych miejsc. W przemyśle metalowym było na każde 100 posad 845 kandydatki. we włókienniczym — 2.944, w innych grupach zawodowych — 8.242, wśród robotnic niewykwalifikowanych — 3.316, wśród robotnic rolnych — 205.

Czasowe sprzedaże napojów alkoholowych z prawem wyszynku

Według obowiązujących przepisów urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych oraz niektórzy inspektorzy kontroli skarbowej mogą udzielać zezwolenia na czasowe sprzedaże wszelkich napojów alkoholowych z prawem wyszynku w bufetach, urządzanych przy teatrach, cyrkach, kinach wyścigach, wystawach, klubach. lokalach stowarzyszeń itp. tudzież na zabawach publicznych. Osoby, ubiegające się o takie zezwolenie, mają jednak przedstawiać władzy skarbowej zaświadczenie władzy administracji ogólnej, że nie podnoszono żadnych zastrzeżeń w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych w czasie danej imprezy. Nie mogą uzyskać takich zezwoleń osoby a) skazane sądownie za przestępstwa z chęci zysku karą pozbawienia wolności ponad 3 miesiące, b) skazane sądownie za nadużycia podatkowe, c) którym cofnięto koncesje za przestępstwa z ustawy antyalkoholowej, d) nie posiadające obywatelstwa polskiego. Od tego rodzaju sprzedaży należy uiścić akcyzową opłatę patentową zależnie od klasy miejscowości od 5.50 do 11 zł nie licząc dodatku komunalnego, który uiszcza się tylko w razie uchwalenia go przez związek komunalny odnośnej miejscowości. Bliższych informacyj w tych sprawach udzielają urzędy skarbowe akcyz i monopolów państw oraz organa kontroli skarbowej.

Ugoda Amstelbanku — faktem dokonanym

Z Wiednia donoszą: Pozasądowe postępowanie ugodowe Amstelbanku doszło do skutku w ostatniej niejako godzinie, a to dzięki koncesjom wierzycieli zagranicznych i domu Rotschildów. Najważniejsze postanowienia ugody brzmią: 1) Wszystkie wierzytelności do 5.000 dolarów otrzymać mają zupełne pokrycie. 2) Wierzytelności do 60,000 dolarów otrzymują pokrycie do 35 procent względnie do 40 proc. tj. 5 procent otrzymać mają te wierzytelności w późniejszym czasokresie. 3) Po zaspokojeniu tych wierzytelności średnich mają wielcy wierzyciele otrzymać również pokrycie do 40 procent

Dla Austrji ugoda ta jest bardzo ważna. ponieważ austrjacki Bank Narodowy otrzymał większe kwoty w dewizach. Ten dopływ dewiz wynosi miljon dolarów.

Zmiana francuskiej polityki złota?

Prasa amerykańska donosi, że rząd francuski postanowił ograniczyć znacznie przywóz złota do Francji i pozostawić ze swoich należności w Stanach Zjednoczonych conajmniej 490 miljonów dolarów w depozycie tamtejszych banków. Zapasy te, które stanowią prawie wyłącznie własność francuskiego banku emisyjnego, a w nieznacznej części tylko depozyty paryskich banków prywatnych, wynoszą prawie połowę wszystkich należności europejskich w Stanach Zjednoczonych.

Według ostatnich obliczeń Federal Reserve Board, zapasy złota w Stanach Zjednoczonych, które w sierpniu 1930 r. stanowiły jeszcze 42 proc światowych zapasów złota, obecnie spadły już do 15 proc.

Czy ponowna zniżka dyskonta w Anglji?

Holenderski „De Telegraph" z 27 ub. m. donosi z Londynu, że wobec obniżenia stopy dyskontowej w Nowojorskim Banku Federalnym City liczy się z ponowną zniżką raty Banku Anglji. W każdym bądź razie już w najbliższych dniach okaże się wyraźnie do jakiego stopnia Ameryka i Anglja będą mogły wspólnie uprawiać politykę „redeflacyjnego" rozszerzania kredytów. Zaznaczyć należy, iż funt szterling cieszy się nadal bardzo pomyślnym nastrojem.

Nowe rozporządzenia

Nr. 15 Dziennika Ustaw R. P. z 29 lutego br. zawiera:

USTAWA:

Poz. 87 — z dnia 25 lutego 1932 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego z 1864 r. i ustawy o przetargu przymusowym i zarządzie przymusowym.

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Poz. 88 — Skarbu z dnia 3 lutego 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Robót Publicznych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku od energji elektrycznej.

Poz. 89 — Sprawiedliwości z dnia 25 lutego 1932 r. w sprawie przepisów dyscyplinarnych dla obrońców.

—oso—

DYWIDENDA BANKU RZESZY — 12 PROC. Walne zebranie akcjonarjuszów Banku Rzeszy odbędzie się w dniu 16 marca br. Sfery bankowe przypuszczają, że Rada Banku przedłoży wniosek o wypłacenie dywidendy w wysokości 12 proc., podobnie jak za rok 1930. Natomiast Golddiskontbank. który za rok 1930 wypłacił 4 proc. dywidendę, ma w tym roku użyć czystego zysku do wzmocnienia rezerw.

WIELKA UPADŁOŚĆ BANKOWA WE WŁOSZECH. Donoszą z Rzymu, że bank Unione Bancaria Nazionale w Brescji, posiadający 170 oddziałów w Północnych Włoszech. wskutek dużego runu wkładów podać się musiał o nadzór sądowy. Kapitał akcyjny banku wynosi zaledwie tylko 25 miljonów lirów, jednakże depozyty przekraczają kwotę 296 miljonów lirów.

Na horyzoncie politycznym

Pucz lappowców w Finlandji

Finlad.a stała się znowu terenem wojny domowej. Jak już donieśliśmy w telegramach, lappowcy zmobilizowali wszystkie swe siły do marszu na Helsinki, stolicę Finlandji Dotarli do miejscowości Mäntsala. oddalonej od stolicy o 50 klm. Wedle ostatnich depesz miał rząd opanować zupełnie sytuację. Należy jednak wyczekiwać potwierdzenia tej wiadomości.

Ruch lappowców est jak wiadomo. reakcją polityczno-religijną chłopów z okręgu Lappo w północnej Finlandji przeciwko komunistom. Bolszewizm z powodu bliskiego sąsiedztwa ze sowietami jest dla Finlandji niebezpieczeństwem bardzo groźnem. Przypominamy, że przed rokiem udało się lappowcom przeprowadzić swoje postulaty. Rozwiązano parlament. a nowe wybory dały większość pozostającego pod wpływem lappowców bloku mieszczańskiego. Partja komunistyczna została zakazana, uchwalono ustawy wyjątkowe przeciwkc komunistom. zmieniono konstytucję w duchu reakcyjnym, a nawet ograniczono prawo wyborcze. W międzyczasie jednak ruch lappowców zaczął zagrażać całości państwa. Pod przewodnictwem byłego szefa sztabu generalnego. Walleniusza. szykowali się lappowcy do zamachu stanu Gdy uprowadzili byłego liberalnego prezydenta rzeczypospolitej finlandzkiej, Stahlberga. który tylko przypadkowo uszedł śmierci. wszyscy sobie uświadomili niebezpieczeństwo grożącej dyktatury faszystowskiej. Odbyły się później wybory na prezydenta rzeczypospolitej. z których bardzo mała większością wyszedł kandydat lappowców. Svinhufvud. przeciwko Stahlbergowi. Ale i nowo obrany prezydent nie zadowolił widocznie aspiracyj lappowców, bo teraz wystąpili z nową akcją.

W ostatnich czasach i Finlandja odczuła następstwa kryzysu światowego. Łappowcy zmienili teraz niejako swoją strukturę O ile bowiem przedtem popierani byli przez wielki przemysł i wielki kapitał, przesunęli obecnie swój punkt ciężkości na chłopów, niezadowolonych z niskich cen produktów agrarnych i bardzo zadłużonych. Obecnie domagają się rozwiązania partji socjalistycznej i zainaugurowania rządów wyłącznie chłopskich we Finlandji. Obecny rząd jest właściwie rządem partji chłopskiej. ale sama partja chłopska nie ma dostateczne, siły bez poparcia stronnictw mieszczańskich.

Ruch faszystowski we Finlandji w duże mierze zależny jest od ustosunkowania się do niego istniejących jeszcze z czasów wojny domowej z roku 1919 formacyj gwardji mieszczańskie. O ile ta gwardja. nazywająca siebie korpusem granicznym. przyłączy się do lappowców. zwycięstwo ich jest nieuchronne. O ile zaś stanie po stronie rządu, pucz lappowców skończyć się musi fiaskiem.

Węgry nie chcą płacić wygórowanych odsetek

Parlament węgierski został niespodzianie na podstawie pisma odręcznego Naczelnika państwa odroczony do 30 marca b. r. Przed odczytaniem pisma Naczelnika państwa wygłosił premjer węgierski hr. Karolyi mowę. w której zapowiedział redukcję odsetek od długów zagranicznych Węgier. Rząd węgierski wszczął rokowania z wierzycielami zagranicznymi. by uzyskać ich zgodę na redukcję odsetek. Hr. Karolyi zapowiedział też redukcję odsetków wewnętrznych. która to zapowiedź spotkała się z aplauzem całej Izby, nie wyłączając nawet socjalistów. Mowę swą zakończył hr. Karolyi oświadczeniem, że rząd przygotowuje projekt reformy prawa wyborczego.

Kim jest „dyktator“ „niezależnej“ Mandżurji?

Jak już donieśliśmy. Puji, były cesarz Chin, został z łaski Japonji prezydentem „niezależnej“ republiki mandżurskiej. Tytuł jego oficjalny brzmi: „Czing-Czeng“ co brzmi mniejwięcej jak „dyktator“. Puji w Chinach znany jako „cesarz-chłopiec“ liczy obecnie lat 26 ale ma już bujną przeszłość za sobą.

Z początku nie marzył nawet o koronie cesarskiej pochodził bowiem z małżeństwa księcia Czung z Junglo. faworytą cesarzowej Tsuh si. W trzecim roku życia cesarzowa-wdowa wyznaczyła go na następcę tronu. a regencję miał prowadzić ojciec młodego cesarza. Było to w r. 1908. Aż do 7-go roku życia było dziecko następcą tronu. Potem wybuchła rewolucja, do władzy doszedł Jüanszikai a cesarz musiał dnia 12 lutego 1912 abdykować.

Młoda republika chińska okazała się bardzo łaskawą wobec niego. pozostawiając mu tytuł cesarza i zezwalając mu na zamieszkanie w zamkach cesarskich w Pekinie. Kłopotów wielkich też nie miał. wyznaczono mu rocznie 4 miljony dolarów srebrnych tytułem apanaży. Dnia 1 lipca 1917 usiłowała pewna klika odrestaurować w Chinach monarchję. Puji, liczący wówczas lat 12. został obwołany cesarzem ale cesarstwo było tylko kilkudniowe. bo już w ósmym dniu musiał po raz drugi abdykować. I tym razem republika chińska nie zmieniła swego stosunku do chłopca-cesarza. zezwalając mu dalej na pobyt w Pekinie pod dawnemi warunkami.

W roku 1922 ożenił się Puji, licząc wówczas lat 17, i to z dwiema żonami prawie równocześnie Naprzód z Kuosziasi ze starej rodziny mandżurskiej a później jeszcze z pewną damą dworu. Z drugą swoją żoną niedawno się rozwiódł Największy wpływ na młodego człowieka miał jego nauczyciel angielski Johnston, Pod wpływem swego nauczyciela stał się Puji prawieże Anglikiem i zaczął się nazywać Henry, swoją żonę zaś nazwał Elżbietą. Młoda para żyła bardzo swobodnie, uczęszczała na dancingi brała udział we wyścigach konnych i rozmawiała ze sobą po angielsku.

Jesienią 1924 nastąpił radykalny zwrot w życiu byłego cesarza. „Chrześcijański“ generał Feng pozbawił go wszelkich tytułów, zredukował mu jego pobory tylko do jednej ósmej części i wypędził go z pałaców cesarskich. Puji schronił się do ambasady japońskiej w Pekinie. a następnie uciekł do koncesji japońskiej w Tientsinie. Stamtąd chciał uciec do Anglji, ale Chiny obawiając się, że stanie się narzędziem w rękach angielskich nie zezwoliły na to. Puji zrezygnował, wynajął sobie piękny dom z dużym ogrodem w Tientsinie i zamieszkał tam do 13 listopada ub. r., w którym to dniu nagle zjawił się w Mukdenie. Teraz Puji został „Czing Czengiem“...

—o§o—

Na czem polega popularność...

Co wydarzyło się Hitlerowi w Stuttgarcie

Adolf Hitler udał się do Stuttgartu, miasta którego jeszcze nie znał, aby wejść w bliższy kontakt ze swymi adherentami partyjnymi. „Nazi“ sztuttgarscy postanowili — oczywiście — przyjąć swego wodza uroczyście, z wielką pompą, a że pociąg z Hitlerem miał przyjść na godzinę 10 rano. organizacja hitlerowska wyznaczyła o tej porze gremjalną zbiórkę przed dworcem.

Tymczasem Hitler wsiadł w Monachjum przez omyłkę do innego pociągu, który przybył do Stuttgartu o dwie godziny wcześniej tj: o 8-mej rano zamiast o 10-ej. Oczywiście na dworcu nie było nikogo. Hitler postanowił zatem obejrzeć miasto. Wyszedł na plac przed dworcem. zajął taksówkę i polecił szoferowi objechać miasto.

— Bardzo chętnie, rzecze szofer, ale muszę pana uprzedzić, że dysponuję czasem tylko do 10-tej.

— Zgoda.

Taksówka rusza z miejsca; droga wiedzie obok muzeów pomników, gmachów publicznych. Szofer nawiązuje rozmowę z pasażerem i informuje go o wielkiem wydarzeniu, jakiego świadkiem będzie dzisiaj Sztutgart: przyjeżdża Hitler! Wszyscy hitlerowcy z miasta i okolicy udają się gremjalnie na dworzec, aby

---

FRANCISZEK WERFEL

Rodzeństwo Pascarella

(Die Geschwister von Neapel)

65)

Autoryzowany przekład Leona Templera.

I przy stole nie zaszło nic niezwykłego Tak było jak zawsze Ledwie zamieniono słów kilka. Tylko Giuseppe usługiwał do stołu z tą samą zawsze wyniosłą miną, może tylko ręce trzęsły mu się trochę bardziej niż kiedyindziej. Ojciec zjadł ze zdumiewającym apetytem wilczym. aż trzy porcje ulubionej potrawy „pasticcia di maccheroni“ co nigdy nie zdarzyło się przedtem. Właściwej sprawy nie poruszono ani słówkiem Dopiero kiedy służący uprzątnął ze stołu. obwieścił ojciec postanowienie:

— Niejedno musi teraz ulec zmianie. Nie obmyśliłem jeszcze planu w całości. Rzeczą pewną jest, jednak, że skurczę gospodarstwo Przecież jesteście już wszyscy dorośli Kucharkę Priscillę odprawię, zatrzymam tylko Giuseppa. Annunziata i Gracja naprzemian sprawować będą czynności w kuchni.

Co za pokrzyżowanie planów rodzeństwa. Nieszczęście nie okazało się przydatne nawet do tego, żeby się pozbyć bazyliszka. W zamian za to wolno było dziewczętom niszczyć cere twarzy i rąk kuchennym skwarze. Formalne zapytanie ojca o zgodę przyjęły Annunziata i Gracja jak zwykle potulnem skinieniem: „Tak jest, ojcze“ I znowu poddanie się woli Bożej przerwało milczenie wszystkich dokoła stołu. Nic więc nie miało się zmienić. Niepozornie okazało się, że upadek domu Pascarellów obudził w najskrytszym zakątku duszy dzieci zuchwałą nadzieję nowego świata. spodziewę mitycznych wyzwolin. Nadzieja okazała się oto zwodnicza od samego początku. Bo pierwsze już postanowienie ojcowskie utwierdzało w nowych warunkach odwieczne prawo: stanowisko uprzykrzonego dozorcy więziennego Giuseppa Bezwątpienia. Dominik Pascarella z atletycznym wysiłkiem starał się groblą wstrzymać powódź wkoło domu, wykopać rów oddzielający rodzinę od tego zdarzenia brzemiennego w następstwa Nastrój rozbicia zluzował nastroje łuny gorączki dziś zrana A w nastrój ten wpadły teraz słowa Placida. niesłychana dotąd zuchwałość:

— Ojcze. my bracia postanowiliśmy..

Ojciec zwraca ku śmiałkowi okrągłą głowę koczura o tej gęstej siwej czuprynie najeża:

— Kto postanawia?

Zawzięta przerwa wypełniona znieruchomiałą walką jak obraz pobojowiska Może po raz pierwszy w życiu wytrzymuje Placido wzrok ojca Twarz młodzieńca roztacza uśmiech koncentracji jak chorągiew I oto dzieje się, że powtarza zuchwały zwrot:

— Ojcze, my bracia postanowiliśmy, żeby ojciec sam nie dźwigał tego ciężaru Jest rzeczą zbyteczną, najzupełniej żebyśmy teraz. w dodatku studjami, obarczali twoją kieszeń Jesteśmy już dość dorośli Pozwól nam wyjechać do Ameryki Południowej, najchętniej do Brazylji Znajdziemy tam wkrótce zatrudnienie Znam świetne przykłady. Rychło zdołamy pośpieszyć ci z pomocą Zobowiązania twoje...

W tem miejscu przerywa mu ojciec. Ale jego pomruk lwi stępił natychmiast pazury.

— Czemże jesteście? Cóż wiecie o życiu? Czego nauczyliście się. Co umiecie? Co sobie wmawiacie?

Placido patrzał intensywnie w obrus:

— Niestety nie wiemy jeszcze. czem być możemy, ojcze. ale pragniemy właśnie dowiedzieć się tego.

Jedna z owych niewłaściwych „filozoficznych“ odpowiedzi. które ojca tak łatwo wyprowadzają z cierpliwości Niechże już jedzie do tej Brazylji — myśli ojciec rozgniewany srodze — byłebym się tylko pozbył go Krótka chwila zawziętego gniewu:

— Słowa. górnolotne słowa. umiesz szermować językiem. synu, nic pozatem A ja odpowiadam za was.

Don Dominik powstał z miejsca i — skrzypiąc trzewikami — jął przechadzać się dokoła sali da

powitać swego wodza. Dlatego też będzie musiał rozstać się ze swym pasażerem przed 10 aby zdążyć na pociąg. Za nic na świecie nie wyrzeknie się przyjemności powitania ukochanego wodza i obrońcy ludu.

Hitler rósł z zachwytu i dumy, jak na drożdżach. Przejażdżka po mieście trwała prawie półtorej godziny. Wreszcie szofer przypomina pasażerowi, że 10-ta się zbliża i czas już skończyć spacer.

— To dobrze. Proszę i mnie podwieźć do dworca! — mówi Hitler.

Przed dworcem zastają gęsty tłum ciekawych i partyjników. Hitler, wysiadłszy z taksówki, rzecze do szofera:

— Jaka szkoda, że nie ma pan czasu, aby zawieźć mnie do muzeum wojennego! A może by się pan jednak zdecydował?..

— Nie, nie, zarzeka się szofer. Muszę powitać naszego wielkiego Hitlera!

Wzruszony Hitler przygląda się licznikowi. Wykazuje sumę 11 marek 50 fenigów. Wyjąwszy dwudziestomarkowy banknot z portfelu, wręcza go Hitler szoferowi:

— Proszę zatrzymać resztę dla siebie.. To za wierność dla partji...

Zdumiony szofer przygląda się dwudziestomarkówce. Nie wierzy swym oczom. Osiem marek napiwku!.. Wzruszony z kolei szofer zaprasza gorąco pasażera:

— Proszę zająć miejsce, niech pan siada... Za wiozę pana do muzeum,.. Hitler może zaczekać.

Matuschka domaga się, by mu postawiono pomnik

Głośny sprawca katastrof kolejowych Matuschka, który dotychczas we więzieniu zachowywał się zupełnie spokojnie, popadł ostatnio w stan olbrzymiego zdenerwowania. Napady wściekłości pojawiają się coraz częściej, tak, że musi się go izolować od otoczenia. Czy te napady są tylko symulowane, tego narazie jeszcze nie stwierdzono. Matuschka krzyczy głośno i domaga się, by mu postawiono pomnik. „Tu na dziedzińcu stać będzie mój pomnik", woła Matuschka, a gdy się go usiłuje uspokajać, oświadcza: „Za moje wynalazki zasługuję na pomnik".

W celi rysuje wciąż jakieś fantastyczne modele i stale się domaga, by o wartości tych modeli wypowiedzieli się fachowcy. Domaga się też, by jaknajprędzej wyznaczono rozprawę, na której chce wyjawić swą „wielką tajemnicę".

Przed kilku dniami dostał w celi ataku wściekłości, bił głową o mur i nadwerężył sobie nawet oko. By go uspokoić, zezwolono na sprowadzenie do celi jego córeczki. Gdy Matuschka, ją zobaczył, zaczął tak gwałtownie szlochać, że dziecko zupełnie się przestraszyło. Musiano dziecko wyprowadzić, a Matuschka długo nie mógł się potem jeszcze uspokoić.

pranzo. Spacer ten trwa siedem minut W smagłej jego twarzy z temi szerokiemi kośćmi policzkowemi nie wyczytałby żadnej z tych wielu myśli, jakie snuje. I znowu milczenie ojca kładzie się na dusze rodzeństwa jakby posuchą i uwiądem. Ojciec przystaje dwukrotnie; widać, że chciałby co powiedzieć. Ale nie mówi nic i oto dalej przechadza się, skrzypiąc podeszwami Czy i on, pan i ojciec tego domu, nie może mówić tak jakby tego chciał. Czy i jego urzekło wobec dzieci coś niedopowiedzianego, jak dzieci urzekło to wobec niego? Don Dominik spojrzał na zegarek; późna godzina jakby go wybawiła z kłopotu.

— Wielki już czas! Muszę pójść Adwokat Gnolli zapowiedział wizytę o czwartej.

Dominik Pascarella poszedł; Brazylji nie odrzucił raz nazawsze. To już niespodziewanie wiele. Po raz pierwszy zdarza się, że ojciec z miejsca nie wyśmiał i nie odrzucił planu z śmiałą szczerością przedstawionego przez syna.

Na tem kończą się wydarzenia tej popielcowej środy brzemiennej w następstwa doli. Wczoraj o tym czasie, w przedwieczór grzechu już rodzeństwo wiedziało, że dziś rano zacznie się dla nich zupełnie nowe życie. Tak się też stało, chociaż zupełnie inaczej niż dzieci obawiały się tego. Annunziaa wciąż myślą wybiegała ku spotkaniu z Battefiorim w kościółku Santa Maria la Stella Ach, dlaczego to nie miała odwagi przestrzec o tem ojca? Dręczyły ją wyrzuty sumienia, chociaż rozum szeptał bezustannie, że ojciec nie byłby usłuchał tej przestrogi. (C. d. n).

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Znowu burza podczas posiedzenia Rady gminy żyd. w Warszawie

Onegdaj odbyło się posiedzenie Rady gminy żydowskiej w Warszawie, na którem miał być rozpatrywany wniosek w sprawie zranienia prezesa zarządu gminy p. Mazura na jednem z poprzednich posiedzeń Rady. Przed przystąpieniem jednak do omówienia tej sprawy prezes rady p. Trockenheim napiętnował w ostrych słowach postępowanie kilku radnych ortodoksyjnych, którzy wywołali awanturę na jednem z ostatnich posiedzeń rady i zranili jednego z radnych sjonistycznych. W dyskusji zabrał głos radny sjonistyczny dr. Schipper, który zaprotestował przeciwko aktom teroru ze strony Agudy. Kiedy zaczęto omawiać sprawę zranienia p. Mazura, rozwinęła się obszerna dyskusja, w której niemal wszyscy radni wypowiedzieli się przeciwko oddawanie tego rodzaju spraw władzom śledczym. Adw. Lewin nazwał postępowanie Agudy w tej sprawie „denuncjacją", Po tych słowach doszło do tak gwałtownej awantury, że przewodn. zmuszony był zamknąć posiedzenie.

—oOo—

Rezygnacja p. Jägera ze stanowiska prezesa Zarządu kahału lwowskiego

Poseł Jaeger zrezygnował ze stanowiska prezesa Rady Żydowskiej Gminy Wyznaniowej celem zaprotestowania przeciwko uchwale magistratu lwowskiego, który zmniejszył o 50.000 zł doroczną subwencję miasta dla gminy żydowskiej na rzecz funduszu dla ubogich Żydów, która dotychczas wynosiła 180.000 zł. Rezygnacja wywołała poruszenie wśród grona zwolenników p. Jaegera.

Walka w łonie Centrali rzemieślników żydowskich w Warszawie

Onegdaj odbyło się w lokalu Centrali rzemieślników żydowskich w Warszawie posiedzenie centralnego komitetu związku. Na posiedzeniu ośmiu członków egzekutywy Centrali przedłożyło deklarację, potępiającą w ostry sposób działalność osławionego p. Rasnera, żądając jego dymisji z urzędu przewodniczącego egzekutywy. Chodziło głównie o działalność na terenie Banku rzemieślniczego, który jak wiadomo, musiał ulec likwidacji wskutek niorendalnej gospodarki. Wiceprzewodniczący centrali p Burgin wskazał wprost na szkody, jakie ponosi związek rzemieślniczy wskutek pozostawania p Rasnera na czele. Członkowie opozycji postanowili kontynuować walkę przeciwko p. Rasnerowi.

Na mace dla Żydów w Rosji

Żydowska Gmina Wyznaniowa w Warszawie uchwaliła wyasygnować sześć tysięcy złotych na zakup macy dla Żydów, zamieszkałych w Rosji sowieckiej w związku ze zbliżającemi się świętami Pesach.

Echa ekscesów wileńskich

Za czynny udział w ekscesach wywołanych w listopadzie r. ub stawali przed Sądem rektorskim trzej studenci USB w Wilnie. Dwaj z nich m. in. Zygmunt Branicki z wydziału prawnego zostali pozbawieni trymestru, trzeci zaś otrzymał naganę.

Dyr. Czarnowski wygrał ostatecznie proces z gminą m. Lwowa

Ogłoszony został wyrok SąduNajwyższego w znanym procesie gminy m Lwowa przeciwko b. dyrektorowi teatrów miejskich we Lwowie Ludwikowi Czarnowskiemu. Jak wiadomo, na tle tego sporu powołany za zgodą obu stron sąd polubowny zasądził gminę m Lwowa n a zapłacenie p. Czarnowskiemu 137 000 zł tytułem zwrotu kosztów za dekoracje i kostjumy, oraz tytułem odszkodowania za uniemożliwienie mu korzystania przez jeden miesiąc z gmachu Teatru Wielkiego. Miasto zaczepiło wyrok sądu polubownego i temsamem sprawa przeszła do sądu państwowego. W pierwszej i drugiej instancji wyrok sądu polubownego został zatwierdzony, wobec czego gmina wniosła rewizję do Sądu Najwyższego, który jednak jej nie uwzględnił. W tym stanie rzeczy wyrok sądu polubownego stał się prawomocny. Dyr. Czarnowski otrzyma obecnie od gminy lwowskiej 137.000 zł plus odsetki od sierpnia 1930 i koszta postępowania sądowego.

Obniżenie zarobków urzędniczych na G. Śląsku

Komisja pojednawcza i arbitrażowa w Katowicach rozpatrywała sprawę zatargu co do obniżenia o 21 proc zarobków pracowników umysłowych ciężkiego przemysłu Postanowiono obniżyć obowiązujące dotychczas stawki o 10 proc z dniem 1 marca, z mocą obowiązującą do końca sierpnia br. W czasie głosowania nad wysokością obniżki płac ławnicy, zasiadający w komisji z ramienia pracowników, opuścili salę obrad

Straż graniczna czuwa...

W pobliżu zaścianka granicznego Mierzele na Wileńszczyźnie patrol KOP zauważył bandę przemytników, która usiłowała przedostać się przez granicę z saniami naładowanemi towarem. Przemytnicy poczęli uciekać, oddając przytem szereg strzałów do żołnierzy. Jeden z przemytników z saniami wjechał do jeziora i wpadł do wody. Dwaj inni porzucili worki z przemytem i rzucili się w kierunku granicy litewskiej, gdzie zatrzymał ich patrol litewski. Ujęto trzech przemytników z bronią i towarem. Skonfiskowany towar posiada wartość 15 000 zł.

* * *

Ze Stołpców donoszą, że na granicy zatrzymano Szydłowa Pawła, który usiłował za grubą opłatą przeprowadzić na teren sowiecki dwóch fałszerzy, ściganych listami gończemi przez władze śledcze. Fałszerze przytrzymani zostali przez robotników kolejowych.

Restaurator — mimowolnym zabójcą klienta

W Sądzie Najwyższym znalazła się sprawa właściciela restauracji Szlamy Millera, który stał się zabójcą w prawdziwie tragicznych warunkach. W restauracji Millera w Warszawie podczas gry w bilard doszło do bójki pomiędzy dwoma partnerami których też Miller wypchnął za drzwi Gdy obaj znaleźli się na ulicy, zaczęli dobijać się znów do restauracji; w chwili, gdy drzwi podważone mocnemi ramionami miały już ustąpić, Miller użył rewolweru i oddał 7 strzałów. Jeden z awanturników padł bez życia. Sąd okręgowy skazał Millera na 8 lat ciężkiego więzienia. Sąd apelacyjny złagodził tę karę do lat sześciu, zaś Sąd Najwyższy wyrok ten uchylił, godząc się z wywodami kasacji, iż oskarżony działał w stanie obrony koniecznej i sprawę przekazał do ponownego rozpatrzenia sądowi apelacyjnemu w innym składzie sędziów.

Czy to możliwe?

Z Jaworowa w Poznańskiem donoszą, że 6-letnia Marja Chylińska oblała się naftą, a następnie usiłowała się podpalić, czemu jednak zdołano w porę przeszkodzić. Zapytana przez rodziców dlaczego to uczyniła, oświadczyła, że niema ochoty do życia. (PAT).

Zasypani węglem

Podczas wydobywania węgla na hałdach w kopalni w Król. Hucie zasypani zostali węglem dwaj 16-letni chłopcy Sierański i Kuczka. Obaj ponieśli śmierć.

Zniknięcie jubilera i — biżuterji

Wielkie wrażenie wywołało w Warszawie rozesłanie listów gończych za znanym jubilerem stołecznym p. Wincentym Wabia- Wabińskim P W

…ński, będący w Warszawie postacią popularną, posiadał wytworny magazyn jubilerski w hotelu Europejskim na p Marsz. Piłsudskiego. Przed kilku tygodniami jubiler zniknął nagle z Warszawy i jak głosi fama, wyjechał zagranicę. Wyjazd jubilera poprzedziło zwinięcie jego mieszkania prywatnego przy ul. Oboźnej nr 7 oraz opustoszenie magazynu z cenniejszych przedmiotów. Listy gończe za jubilerem rozesłane zostały wskutek skarg złożonych na niego policji przez szereg osób poszkodowanych. M in. p. sędzina Ziemkiewiczowa powierzyła jubilerowi do przeróbki pierścionek platynowy wartości 5.000 zł Wielokrotnie zwracała się z żądaniem zwrotu tego pierścionka, jednak bez skutku.

Jeszcze jeden dom gry w Warszawie

Wskutek prowadzonych od dłuższego czasu obserwacyj, wczoraj o północy do mieszkania p. Marji Srokowej (Polna 16) w Warszawie, podejrzanej o prowadzenie potajemnego domu gry, wkroczyła policja. W dwupokojowym lokalu zastano 11 osób grających. Na stole stała ruleta, leżały żetony i pieniądze, rzeczy te skonfiskowano. Po wylegitymowaniu zebranych i spisaniu protokołu, pozwolono wszystkim rozejść się do domów.

Sprzeniewierzenia

Na polecenie prokuratora w Bydgoszczy aresztowano kierownika działu dewizowego „Deutsche Volksbank" w Bydgoszczy, Fuchsa, za sprzeniewierzenie kilkudziesięciu tysięcy zł na szkodę banku.

• • •

W Gdańsku aresztowano b dyrektora kasyna sopockiego, Förstera pod zarzutem dokonania szeregu nadużyć na szkodę zarówno kasyna, jak i osób prywatnych. Nadużycia Förstera sięgają sumy 52.000 guldenów.

Zające do Francji

Z powiatu chodzieskiego w Poznańskiem donoszą, że w jednym z wielkich tamtejszych lasów urządzono polowania z nagonką na zające, które łowiono w sieci. Zające te w liczbie 70 sztuk w celu hodowania wysłano do Francji.

—osc—

LISTY Z KRAJU

Z Oświęcimia

Z ruchu sjońskiego. — Z Rady miejskiej. — Wyrok w procesie o niebezpieczne pogróżki. — Ze sportu.

Onegdaj odbył się w sali kina uroczysty wieczór ku czci Trumpeldora i jego towarzyszy, poległych w roku 1920 w Tel-Chaj — urządzony przez tutejszą Ligę dla pracującej Palestyny. Główny referat wygł. sił tow. Jehuda Kopelowicz z Palestyny.

Ostatnio zostały przez województwo krakowskie zatwierdzone dodatkowe wybory do Rady miasta. W związku z tem zwołano posiedzenie, na którem odbyło się ukonstytuowanie nowej Rady. Ustępujących radnych pożegnał burmistrz p. Roman Mayzel. W miejsce tragicznie zmarłego błp. S. Lichtera, kooptowano do Rady prezesa tut. Org. Mizrachi. tow. Fränkla. **Reprezentacja sjonistyczna zwiększyła się zatem o jeden mandat w Radzie.** Należy żywić nadzieję, że nowa Rada wywiąże się dobrze ze swego zadania.

Witold Walczak, rewident celny, zamieszkały obecnie w Zwardoniu, pełniący poprzednio służbę w urzędzie celnym w Oświęcimiu, użył w kwietniu 1931 roku wobec niejakiego Wojciecha Borowieckiego w rozmowie słów: „Na wypadek, gdybym został z powodu naszego „starego" (t. j. inspektora Straszyńskiego) zwolniony ze służby, tobym pierwsza kulę wpakował jemu w łeb, a drugą sobie". Na skutek oskarżenia prokuratury sąd oświęcimski skazał Walczaka za zbrodnię gważli publicznego przez niebezpieczne pogróżki na 1 miesiąc aresztu. Oskarżony wyroku nie przyjął. W dniu 17 ub. m. toczyła się przed sądem okręgowym w Wadowicach rozprawa apelacyjna, która zakończyła się zniesieniem wyroku sądu oświęcimskiego, w konsekwencji czego Walczak uwolniony został od winy i kary. Oskarżonego bronił adw. Dr. Osterweil z Oświęcimia. Wyrok ten wywołał w sferach urzędniczych ogólne zainteresowanie.

W ubiegłą niedzielę rozegrane zostały zawody ping-pongowe między drużynami „Makkabi" (Król. Huta) a „Kadimah", które zakończyły się wynikiem 5:2 na korzyść „Makkabi". Przed rozpoczęciem zawodów wręczono wobec licznie zebranej publiczności zawodnikowi Wiktorowi Turherowi żeton pamiątkowy za zdobycie tytułu mistrza ping—pongu Ż. T. G. S. „Kadimah" na rok 1931/32. **(Few.).**

Z Jasła

Staraniem szerszego grona przyjaciół K. K. L. z pp. Bernerową, Iglerową i Beckówną na czele, odbyła się w ostatnich dniach w salach Domu Żydowskiego zabawa taneczna z czystym dochodem na rzecz Ż. F. N. Zabawa, wzorowo przygotowana i zorganizowana, uwieńczona została pod każdym względem nadspodziewanym sukcesem. Inicjatorzy i organizatorzy zasługują bezsprzecznie na pełne uznanie.

W święto Bożego Narodzenia grupa studentów z pod zielonej wstążki dokonała wieczorem zorganizowanego napadu na Dom Żydowski, w rezultacie czego zostało wybitych kilkanaście szyb. Przyłapani na gorącym uczynku przez kilku żydowskich młodzieńców, sprawcy zostali odstawieni na policję, gdzie spisano z nimi protokół.

Nie chcąc doprowadzić do dalszego zaognienia i tak wówczas naprężonych stosunków lokalnych, — zwlekano ze strony żydowskiej z decyzją zrobienia użytku z tego zajścia. **Przeciwna jednak strona skwapliwie skorzystała z tej słabości i wytoczyła przeciwko młodzieńcom żydowskich proces o oszczerstwo.**

Pierwsza rozprawa sądowa, która wywołała zrozumiałe zainteresowanie, miała się odbyć 25 z. m. została jednak z przyczyn formalnych odroczona do kwietnia.

W Zarządzie kahału wykryto ostatnio malwersacje, jak na stosunki prowincjonalne dosyć niezwykłych rozmiarów. Na podstawie porównań odnośnych ksiąg kahalnych z księgami magistratu zostało stwierdzone, że przeszło 300 sztuk bydła, zarżniętego w ciągu roku, nie figuruje w ewidencji kahalnej, czyli że opłata od tejże ilości bydła, wynosząca kilkanaście set złotych, nie wpłynęła do kasy kahalnej. — Gdzie się jednak te pieniądze podziały? Do wykrycia tego zmierzał wniosek jednego z radnych kahału, aby wybrać komisję, celem zbadania nadużycia. — Wniosek ten został większością głosów odrzucony. Komentarze zbyteczne. Tak wygląda gospodarka agudystyczna w kahale!

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Po długich przygotowaniach i z dużym nakładem pracy wystawia wileński zespół teatru ludowego operetkę „Perska narzeczona" pod reżyserją p. Kadisza w muzycznem opracowaniu p. Chasza Rolę tytułową odtwarza p. Nechama, a p Rappel gra jedną z głównych ról. Powiększona została orkiestra i balet. Przedstawienie to będzie zdarzeniem artystycznem dla publiczności krakowskiej. Premjera w sobotę 5 bm. o godz. 8'45 wieczorem. Popołudniu o godz. 5'45 po cenach zniżonych „Dos chazendl" z Malwiną Rappel w roli tytułowej.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Silny i namiętny dramat włoski, o wartko płynącej akcji „Tragedja bez bohatera" Gino Rocca idzie dzisiaj po raz 4-ty na przedstawieniu po cenach zniżonych Jutro po 2-miesięcznej pauzie efektowny dramat amerykański „Ulica", który osiągnął największą dotąd cyfrę przedstawień ze wszystkich sztuk. W sobotę premjera nowej komedji L. H. Morstina pt. „Dzika pszczoła". W poniedziałek na 12-tem przedstawieniu szkolnem grane będzie potężne arcydzieło klasyczne „Ifigenja w Aulidzie"

— „RYCERSKOŚĆ WIEŚNIACZA" I „PAJACE". W poniedziałek 2 marca opera krakowska daje 12 premjerę, na którą złożą się „Rycerskość wieśniacza" Mascagniego oraz „Pajace" Leoncavalla. Arcydzieła literatury operowej, zajmujące — dzięki swej popularności — czołowe miejsca w repertuarach wszystkich teatrów muzycznych, przygotowują dla Krakowa muzycznie dyr. Bol. Wallek Walewski, a reżysersko p. Stef. Romanowski.

— MIKOŁAJ ORŁOW, niezrównany pianista-wirtuoz, którego występy są wszędzie prawdziwym ewenementem artystycznym, koncertować będzie w poniedziałek dnia 7 bm. w Sali Złotej Domu Katolickiego Bilety w cenie od zł 1.50—5 łącznie z garderobą są do nabycia w składzie fortepjanów W. Bolońskiego, Rynek gł. 34.

TEATR IM. J SŁOWACKIEGO

Czwartek o 8 wiecz.: „Tragedja bez bohatera" (ceny zniżone).

TEATR POLSKI W KATOWICACH i na prowincji

Czwartek o 7'30: „Cloclo"; w Bielsku: „Ich synowa".

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ARDIA: „Dwa serca biją w walca takt".
APOLLO: „Niech żyje wolność" (reż. Rene Claire).
BAGATELA: „Raj ukradziony" (Nancy Carrol).
DOM ŻOŁNIERZA POLSKIEGO: „W pogoni za miljonami".
SŁOŃCE: „Parada miłości" (Maurice Chevalier)
SZTUKA: „W mrokach Paryża" (reż. Eryk Pommer).
UCIECHA: „Tajemnica dworu Habsburgów" (Lil Dagover, Paul Otto).
WANDA: „Dwa serca biją w walca takt". Wong — ponadto występy artystów na scenie).
WARSZAWA: „Motyl brukowy" (Anna May

MIMOCHODEM

Na litość Boską: Sauerwein nie jest Żydem!

Na marginesie artykułu p. Cata- Mackiewicza z wileńskiego „Słowa" pt. „Personalja" polskie nad Lemanem", skreśliliśmy parę uwag, które nie grzeszyły żadnym mistycyzmem ani co do treści, anitęż co do formy. Powiedzieliśmy jasno i wyraźnie parę prostych zresztą i zrozumiałych rzeczy:

1) że naszem zdaniem zarzut „nadmiernego" pacyfizmu, skierowany pod adresem urzędników ligowych obywateli państwa polskiego, jest niesłuszny, ponieważ urzędnik ligowy powinien być przedewszystkiem pacyfistą, a od zastępowania interesów państwa polskiego w Lidze Narodów i przed Ligą Narodów jest stała delegacja polska w Genewie oraz delegacje specjalne wysyłane na każdą poszczególną sesję Rady i każde Zgromadzenie Ligi Narodów;

2) że podkreślanie żydowskiego pochodzenia niektórych czy też nawet podobno wielu urzędników ligowych obywateli polskich, niema żadnego istotnego znaczenia, ponieważ ludzie ci są już wychrzczeni albo jeszcze niedochrzczeni, tzn., że z żydostwem jako żywą społecznością narodową nic nie mają i nie chcą mieć wspólnego;

3) że gdyby nawet ludzie ci byli doskonałymi Żydami, to i w tym nawet wypadku podkreślanie ich żydostwa, w sensie rzekomego faworyzowania społeczności żydowskiej w Polsce, musiałoby być przez nas z całą stanowczością odparte, ponieważ rasza walka o równouprawnienie zmierza nie do zdobycia dla Żydów paru miejsc dekoracyjnych w tem albo innem ministerstwie lub na jakiejś placówce zagranicznej, ale do tego, aby zwyczajne urzędy i instytucje, banki, przedsiębiorstwa itp. państwowe i samorządowe w kraju, nie były przed Żydami na siedem spustów zamknięte.

To nasze chyba dość wyraźne stanowisko natchnęło onegdajszy „Głos Narodu" do następujących uwag:

> Zachowanie się „Nowego Dziennika" jest typowe... Sjoniści zawsze tak robią. Jak ktoś uderzy w żyda „cywilizowanego" wypierają się go. Ale, jak go ktoś pochwali, wtedy przyznają się do niego. Dlatego to organy sjonistyczne rozpisują się z uznaniem o Ludwigach, Sauerweinach itp., choć ci panowie nie lubią afiszować się ze swojem żydostwem. Przyznają się sjoniści do nich, bo są „sławni".

Z tą kulejącą na obie nogi logiką nie mamy ochoty polemizować. Zaatakowanych przez p. Mackiewicza urzędników ligowych chwaliliśmy przecież, i to z wielkim naciskiem, jako pracowników ligowych, a tylko skreśliliśmy ich z konta „żydowskiego". To chyba jasne i zrozumiałe. Myśmy zato ich właśnie chwalili, za co p. Mackiewicz ich ganił! Czy to tak trudno zrozumieć? Dalsza uwaga „Głosu Narodu" jest już całkowicie mętna. Organy sjonistyczne nietylko nie afiszowały się Ludwigiem, ale wprost przeciwnie, pisały o nim w ostatnich miesiącach dość krytycznie na tle znanej afery ze zmianą religji i nazwiska. Co się wkońcu tyczy Sauerweina, to — trzeba nietylko czytać „Nowy Dziennik", co „Głos Narodu" robi, ale także pamiętać to, co się przeczytało! Bujdę o żydostwie, względnie żydowskiem pochodzeniu Sauerweina puścił w świat Dolcio Nowaczyński. Idjotyczną tę bzdurę pisma żydowskie sprostowały, a „Nowy Dziennik" zamieścił przed kilkunastu miesiącami obszerny wywiad swego korespondenta paryskiego z Sauerweinem, który wyśmiał się z bajek o żydowskiem swem pochodzeniu, dodając, że gdyby był Żydem, toby się tego nie wstydził, bo żydostwo ceni i poważa, a wobec antysemityzmu zajmuje stanowisko zdecydowanie wrogie.

A więc dajcie już spokój Sauerweinowi! Czy dlatego, że nie jest on antysemitą, musicie molestować go żydostwem? Czy nie wystarcza wam że nas Żydów, molestujecie z powodu żydostwa?

Pepin.

ZE SPORTU

OSTATNIE WYNIKI PIŁKARSKIE: Warszawa: Warszawianka—Makkabi 5:1, **Katowice:** Ruch—Chorzów 3:2, Amat. KS—Deichsel 4:2, Kresy—ŻKS 4:0. KS06 Katowice—Śląsk Świętochłowice 6:1! **Leszno:** Warta Poznań—Sokół 4:2, **Budapeszt:** FTC—Nemzeti 5:1, Hungaria—Bocskay 5:3, Ujpesti—Vasas 4:1, Kispesti—Attila 1:1. **Praga:** Slavia—Bohemians 4:3, Sparta—Nachod 5:1, Victoria Żiżkov—DFC 7:1, Teplitzer FC—Meteor 6:1. **Wiedeń:** FAC—Hakoah 9:0! Nicholson—Rapid 4:1! WAC—Admira 5:3! Slovan—BAC 2:1. **Zagrzeb:** Hask—Viktoria 2:0, Concordia—Gradjansky 0:0. **Kolejarze—Jugoslavija 1:0. Niemcy:** IFC Norymberga—Badstadt 12:1, Hertha—Armenia (Hannower) 6:3, VFB Stuttgart—SV Fürth 1:0.

KRONIKA

Wschód słońca 6 m. 05

MARZEC
3
CZWARTEK
25 Adar I. 5692

Zachód słońca 17 m. 08

Bojkotowcy rozwijają coraz intenzywniejszą akcję!

Co kilka dni zmuszeni jesteśmy sygnalizować coraz intensywniejszą akcję propagatorów bojkotu antyżydowskiego, zarówno w Krakowie jak i na prowincji. O ile idzie o Kraków, udekorowane zostały w ostatnich dniach napisami antyżydowskiemi liczne kamienice przy ul. Juljusza Leo Farbą niebieską i czerwoną, wykaligrafowane przez wprawne ręce „inteligenckie“, widnieją ogromne napisy, nieraz kilkumetrowe: „Kto kupuje u żyda, odbiera pracę Polakowi“, „Nie kupuj u obrzymka“, itp. Zasmarowane temi napisami są zwłaszcza piękne fasady nowych kamienic. Na licznych sklepach firm żydowskich wymalowano słowo „żyd“ Ulica Juljusza Leo prowadzi do bursy studentów Akademji Górniczej.

Zwracamy się tą drogą do Władz bezpieczeństwa z apelem o wydanie polecenia posterunkowym, aby o wszelkich tego rodzaju napisach, mających na celu sprowokowanie nienawiści jednej części ludności państwa przeciw drugiej, komunikowali natychmiast odnośnym posterunkom, celem zarządzenia usunięcia tych napisów, skoro już niemożliwem jest wyśledzenie inicjatorów i wykonawców hecy bojkotowej.

Informacje o możliwości osiedlenia się w Palestynie

Reprezentacja Agencji Żydowskiej dla Palestyny w Polsce postanowiła, jak wiadomo wydelegować do Palestyny komisję fachową złożoną z przedstawicieli żydowskiego stanu średniego celem zbadania możliwości urządzenia się w Palestynie. W skład komisji wejdą przedstawiciele rzemieślników, jak również średniego i drobnego przemysłu

Wszystkie osoby, które należą do powyższej kategorji i pragną za pośrednictwem tej delegacji uzyskać dokładne informacje w sprawach, które ich interesują, powinny we własnym interesie jak najrychlej zwrócić się z pisemnem zapytaniem na adres następujący:

Biuro Reprezentacji Agencji Żydowskiej, Warszawa, Królewska 43.

Ulgi z tytułu nowowzniesionych budynków

Towarzystwo Właścicieli Realności Wielkiego Krakowa, Plac Szczepański 1 2, komunikuje nam: W związku z wzmożonym ruchem budowlanym przypomina się, że nowowznoszonym budowlom przysługują następujące ulgi:

1) Uwolnienie od podatku od nieruchomości, względnie od podatków budynkowych, na rzecz Państwa i samorządów, oraz od podatku od lokali, domów wybudowanych na cele mieszkalne handlowe lub przemysłowe.

2) Jeśli chodzi o domy wybudowane na cele mieszkalne przysługują także następujące ulgi: na obszarze gmin miejskich: uwolnienie dochodów z czynszów od podatku dochodowego. 3) na obszarze gmin miejskich i wiejskich, prawo potrącenia z ogólnego dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu sum zużytych na budowę Dla uzyskania ulg pod 2) i 3) należy wnieść podanie do władzy podatkowej I instancji zaopatrzone w załączniki, przewidziane rozp wykonawczem, a to przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego za rok podatkowy, bezpośrednio następujący po roku, w którym ukończono budowę. Osoby zaś, które proszą o potrącenie kosztów budowy z dochodu płynącego z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, winny po myśli nowego okólnika Min. Skarbu z 5. II. br L. D. V 5023/2/32 wnieść dotyczące podanie do dnia 1 kwietnia roku następującego po roku, za który ulga się należy

Postulaty zrzeszeń lokatorskich

Z dniem 1 kwietnia br. wolno będzie znowu eksmitować zalegających z opłatą komornego lokatorów. Dzień ten będzie więc dla wielkiej rzeszy nie mogących opłacać na czas komorne, dniem zgrozy. W związku z tem Zrzeszenie związków lokatorów i sublokatorów zamierza wystąpić do miarodajnych władz o dalsze wstrzymanie eksmisyj.

Nad sprawą tą obradować będzie walny zjazd Zrzeszenia w Warszawie w dniu 20 bm Oprócz tego najpilniejszego obecnie zagadnienia dla licznej rzeszy lokatorów, poruszona będzie na zjeździe również sprawa akcji o zniżkę komornego oraz projekt Zrzeszenia w sprawie rozwoju ruchu budowlanego w Polsce.

Czy Ciunkiewiczowa miała spólników?

Przed nowym zwrotem w aferze.

Pogłoski o rychłem już ukończeniu śledztwa w głośnej sprawie afery Ciunkiewiczowej nie sprawdzają się Nietylko że śledztwo w tej dość zawiłej sprawie toczy się dalej, ale w ostatniej chwili staje **przed nowemi zagadnieniami,** które trzeba będzie wyświetlić, zanim sprawa oddana będzie prokuratorowi.

I tak nastąpiła — jak słychać — onegdaj **konfrontacja Ciunkiewiczowej z naczelnikiem urzędu celnego w Zbąszyniu,** którędy Ciunkiewiczowa wracała, przyjeżdżając z zagranicy. Otóż naczelnik urzędu celnego rozpoznał podobno p. Ciunkiewiczową, ale zaprzeczył, jakoby przewieźć ona miała większą ilość futer, któreby musiały zwrócić na siebie uwagę funkcjonarjuszy celnych.

Mówi się też o dalszym **szeregu konfrontacyj Ciunkiewiczowej.** Pozatem ważną jest kwestja, czy Ciunkiewiczowa działała samorzutnie i sama, czy też **w aferze miała spólników.** Zdaje się bowiem rzeczą wątpliwą, by kobieta sama wyreżyserować i przeprowadzić mogła aferę zakrojoną na tak szeroką skalę. **Jest też rzeczą prawdopodobną, że Ciunkiewiczowa działała w porozumieniu z innemi osobami.** Należy się spodziewać, że śledztwo prowadzone tak sprawnie przez sędziego śledczego dra Wątora wyjaśni wkrótce i tę sprawę

Ciągnienie dolarówki

Wynik ostatniego ciągnienia dolarówki, częściowo podany już przez nas wczoraj: Główna wygrana 40 tysięcy dolarów padła na nr. 990.412.

8.000 dolarów na nr. 1.164.64.

Po 3.000 dolarów wygrały nry: 1.210.079, 23.921, 820.231.

Po 1.000 dolarów wygrały nry: 773.519, 344.993, 595.553, 526.683, 921.933.

Po 500 dolarów wygrały nry: 98.119, 435.245, 897.967, 1.450.727, 000.198, 1.067. 877, 998.375, 532.785 543.984, 1.377.296.

Po 100 dolarów wygrały nry: 309 160, 96.911, 449.550, 1.383.262, 547.460, 277.583, 294.219, 1.119.643, 704.632, 1.361.215, 1.253.611, 976.213, 301.332, 52.370, 1.314.647, 51.922, 1.030.523, 870.478, 68.419, 18.933, 427.491, 474.933, 888.739, 1.443.561, 278.735, 722.740, 574.855, 1.227.502, 77.443, 429.001, 936.582, 191.690, 349.58) 1.410.786, 585.654, 791.861, 1.422.495, 1.383.667 548.502, 1.332.346, 121.575, 556.799, 1.474.151, 579.172 140.619, 1.460.350, 174.665, 3.862, 1.193.324, 354.729, 654.933, 1.262.911, 1.184.015, 447.475, 214.746 952.120 660.170, 242.372, 820.901, 492.447, 242.962, 1.390.362, 197.101, 345.392, 1.211.374, 1.300.137, 5.590, 803.540, 1.415.225, 88.262, 359.049, 723.952, 332.194, 1.248.283 900.654, 168.698, 150.789, 215.439, 1.163.897 1.069.889.

—oŝo—

— **DZIŚ NOCNY DYŻUR APTEK:** Rynek 13, ul. Retoryka 1, Lubicz 7, Stradom 6, Karmelicka 9 i Brodzińskiego 1.

— **POSIEDZENIE RADY CENTRALNEJ ORGANIZACJI SJOŃSKIEJ** dziś we czwartek o 8-mej wiecz. Stradom 15.

— **DOOKOŁA REWIZJONIZMU** Poniedziałkowe zebranie dyskusyjne na temat rewizjonizmu urządzone przez krakowską Ligę dla Pracującej Palestyny, zgromadziło nader liczną publiczność ze wszystkich ugrupowań sjonistycznych Półtoragodzinny referat dra Berkelhammera wysłuchany został z uwagą i zainteresowaniem. Do dyskusji niestety nie doszło, a to z powodu przypadkowego konfliktu między prezydjum zebrania a grupą słuchaczy którzy nie dostali się na salę. W związku z powyższem zebraniem dyskusyjnem urządza Liga dla Pracującej Palestyny w piątek dnia 5 bm o godz. 7'30 wiecz. w lokalu Poale Sjonu (Podbrzezie 4, ofic II p.) referat tow Ch Heniga nt. „Oblicze socjalne rewizjonizmu“ W dyskusji nad tym referatem będą mogli zabrać głos wszyscy zapisani do głosu na zebraniu dyskusyjnem z ubiegłego poniedziałku

— **WYSTAWA MAURYCEGO GOTTLIEBA,** otwarta onegdaj w Muzeum Narodowem w Sukiennicach, wzbudziła w mieście powszechne zainteresowanie którego dowodem są obszerne wzmianki w prasie krakowskiej, oraz liczna frekwencja **publiczności, zachwycającej się arcydziełami genjalnego artysty.** Wystawa otwarta jest **codziennie** od godz. 10—2-giej w południe. Wsęp 1 zł, cena katalogu 50 gr., cena pięknej monografji prof M. Waldmanna o Maurycym Gottliebie — 5 zł.

— **ZEBRANIE TOWARZYSKIE ŻYD. TOW. GIMN.** odbędzie się w niedzielę dnia 6 bm. o godz. 7'30 wiecz. w Ż. T. G.

— **XV. PODWIECZOREK TOWARZYSKI** w Zjednoczeniu Kobiet Żydowskich WIZO (Florjańska 28, I. p.) odbędzie się dziś we czwartek o g. 6-tej. W programie **Żywa gazeta z udziałem pp. dra Blattberga, dra Löwa i Rostowej.** Goście mile widziani.

— **Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO.** Dziś we czwartek w nowym lokalu seminarjum filozoficznego (ul. Szpitalna 40, II p.) dr. Władysław Gołembski wygłosi odczyt pt. „Etyka dystrybutywna a kollektywna“. Wstęp wolny dla członków Towarzystwa filozoficznego i Koła filozoficznego. Goście płacą 50 groszy.

— **WYCIECZKI AUTOBUSOWE DO ZAKOPANEGO.** Polski Związek Turystyczny w Krakowie urządza przez sezon zimowy wycieczki autobusowe do Zakopanego. Cena przejazdu tam i z powrotem wraz z pobytem w odnowionym hotelu „Morskie Oko“ przez jedną dobę zł 21. Uczestnicy mogą za odpowiednią dopłatą pozostać w Zakopanem dłużej. Zgłoszenia przyjmuje Polski Związek Turystyczny w Krakowie ul. Szpitalna 36 tel. 113-85 w godzinach urzędowych od 9—13 i od 16—18-tej.

— **STUDENCI SZCZEPICIELAMI OSPY.** Ministerstwo spraw wewnętrznych (departament służby zdrowia), zaleciło w okólniku korzystanie z pomocy studentów medyków w charakterze wyszkolonych szczepicieli przy przeprowadzaniu dorocznych szczepień ochronnych przeciwko ospie na terenie powiatów, o czem ministerstwo powiadomiło podwładnych sobie lekarzy powiatowych oraz samorządowych.

— **SPĘD I CENY KONI** na targu w Krakowie przy ul. Zabłocie w dniu 1 bm.: Ogółem spędzono 188 koni i płacono za sztukę: za konie pojazdowe od 180—450 zł, za konie pociągowe lekkie od 180—320 zł, za konie rzeźne od 15—60 zł. Ze spędzonych koni sprzedano: na wywóz zagranicę 14 sztuk, na rzeź miejscową 11 sztuk Ceny urzymały się na poziomie targu poprzedniego. Popyt za lekim materjałem wzmożony, tendencja zwyżkowa.

— **OFIARA GOŁOLEDZI.** Marja Orwat (lat 20) służąca zam. przy ul Królowej Jadwigi l. 39, przechodząc ul. Królowej Jadwigi, pośliznęła się i upadając złamała sobie lewą nogę. Dorożką samochodową przewieziono ofiarę wypadku do szpitala św. Łazarza.

— **CZYJA WŁASNOŚĆ? IV.** Komisarjat policji przy ul. Grodzkiej 65 zakwestjonował dwie poduszki, 1 pierzynę i 1 koc; rzeczy te pochodzą z kradzieży na szkodę nieustalonego narazie właściciela, który może się zgłosić celem rozpoznania swej własności.

— **KRADZIEŻ STRYCHOWA.** Janik Józef dozorca domu przy ul. Lelewela 17, zgłosił do policji, że dnia 27 lub 28 lutego skradziono ze strychu na szkodę Zofji Budyńskiej większą ilość bielizny wartości około 300 złotych.

—oŝo—

ZARZĄD ŻYDOWSKIEJ GMINY WYZNANIOWEJ W KARLSBADZIE podaje do wiadomości, iż kuchnia w żydowskim domu dla kuracjuszy w Karlsbadzie będzie od najbliższego sezonu prowadzona we własnym zarządzie gminy żydowskiej. Z podaniami o przydział miejsc na czterotygodniowy pobyt kuracyjny w żydowskim domu dla kuracjuszy (Israelitisches Kurhospital) należy zwracać się pod adresem zarządu gminy (Vorstand der Israelitischen Kultusgemeinde in Karlsbad, Czechosłowacja). Opłata, obejmująca koszta własne gminy, za mieszkanie wyżywienie i opiekę lekarską, wynosi tysiąc koron czeskich.

—oŝo—

—oŝo—

Z okazji zaręczyn naszego towarzysza **Markusa Melbrucha** z p. **Dora Neigerówną** składamy tą drogą najserdeczniejsze gratulacje.

Żyd. Kółko Śpiewackie „Szir“ w Chrzanowie.

569x

—oŝo—

— **„BAR KADIMAH“.** Dziś o 6-tej egzamin burszowski o godz. 6'30 buda fuchsowska **z referatem.**

RADJO

CZWARTEK, 3 MARCA

Kraków (312,8) 11,45 Przegl. prasy, 11,58 Sygnał, hejnał, 12,10 Kom meteor 12,15 Odczyt roln. (O eksporcie bydła, świń i owiec z Polski). 12,35 Koncert szk. Filh. warsz: dyr B. Wolfsthal, D. Gutowska (sopr), A. Junowicz (flet): Mozart, Haydn, 15.05 Kom gosp. 15.15 Komun L. O. P. P. 15,25 „Najnowsze wydawnictwa" — dr. O. Bar, 15,45 Dla żeglugi, 15,50 Dla dzieci, i młodzieży: „Język literacki w Polsce" i „Listy od dzieci", 16,20 Lekcja j. franc. (kurs średni), 16,40 Gramof. 17.10 „Słowo jako element piękna literackiego" prof. Adamczewski. 17,35 Pieśni — J Anuszowa (alt): Żeleński, Karłowicz, Czajkowski, 18 Koncert fortep J. Sulikowskiego: Bach. Scarlatti, Haendel, 18,50 Rozm., komun. 19 „Gadki podhalańskie" — Wł. Dorula, 19.15 Skrz. poczt. roln. 19,30 „Hinamacuri" (święto dziewcząt w Japonji) — M. Babiński, 19,45 Dziennik pras. 20 Feljet. „Barbaryzmy a czystość języka" — red. St. Poraj, 20,15 Koncert: pp. O. Martusiewiczówna (fort.) i J. Muzik (skrz.) Scarlatti, Haendel, Paganini, Rachmaninow, Saens Debussy, Sevcik, 21,25 Słuchowisko „Zagłoba swatem" (wg. H. Sienkiewicza), 22,10 Komun. pras. polic sport. 22.30 Muz. tan 24 Hejnał.

Katowice (408,7) 11,45—15,15 p. Kraków, 15,25 „Wśród książek", 15,50—19 p. Kraków. 19,05 D. c. powieści, 19,20 „Ubiór za Piastów", 19.40 Kom. harcerski, 19,45—24 p. Kraków

Lwów (380,7) 11,45—17.35 p. Katowice i Kraków. 17,35 Koncert, i feljet. muz. 19,15—24 p. Kraków.

Stuttgard (360,6) 11,35, 17, 19,45, 20,30 Muz. 21,30 Opera, 23,10 Muz.

Wiedeń (517,2) 11,30, 16,30, 17,05, 19,40, 22,15 Muzyka.

Budapeszt (550,5) 12,05, 17,30, 20, 22,20 Muz.

Z SALI SĄDOWEJ

WIELKI PROCES POLITYCZNY W WADOWICACH

W dniu wczorajszym rozpoczął się przed trybunałem przysięgłych w Wadowicach kilkudniowy proces o zbrodnię zdrady głównej z par. 58 uk. i wyst. podżegania z par. 308 i 310 uk., jak też występek należenia do zabronionej organizacji z par. 287 uk. przeciw 6-ciu młodocianym robotnikom z Białej Bielska, a to Maksymiljanowi Sternlichtowi, Franciszkowi i Józefowi Zazakom, Alejzemu Sikorze, Brunonowi Wenclawowi i Fryderykowi Baldegrünowi. Wedle aktu oskarżenia wszyscy ci oskarżeni mieli stanowić tajną organizację komunistyczną na terenie Białej Bielska i organizować rewolucyjne ruchy podczas strajków włókienniczych w lecie 1931. Ich działalności przypisuje akt oskarżenia szereg demonstracyj politycznych podczas strajku. Oskarżeni do winy się nie poczuwają, twierdząc, że zajmowali się jedynie legalną organizacją dla bezrobotnych, a znalezione u nich odezwy itd miały wyłącznie charakter strajkowy z hasłami gospodarczemi. Rozprawa rozpisana jest na kilka dni Trybunałowi przewodniczy sso dr. Lodziński, oskarża prok dr Zalipski, bronią pos dr Glücksman z Bielska, adw. dr. Knoebel z Krakowa, adw Sandhaus z Cieszyna.

ZMARLI:

Sp. Dr. Teodor Mianowski. Wczoraj rano zmarł w Krakowie Dr Teodor Mianowski, wybitny filolog i działacz społeczny, przeżywszy lat 25. W czasach studenckich należał on do grupy osób, która skupiała się około Galla, Przybyszewskiego i Kasprowicza; z tych czasów pochodzi długi szereg jego pięknych nastrojowych poezyj, oraz pierwsze tłumaczenie „Księgi Dżungli" Kipplinga i szereg oper wagnerowskich. W roku 1920 wszedł do Ministerstwa Oświaty i współpracował przy organizowaniu najwyższej registratury szkolnej, poczem zamianowany wizytatorem szkół średnich w Kuratorjum wileńskiem, przeszedł niebawem na emeryturę, powołany jako lektor języków klasycznych na Uniwersytecie Stefana Batorego oraz jako profesor dydaktyki i pedagogiki. Zarówno z tego okresu jak i wcześniejszych pochodzą liczne jego tłumaczenia utworów greckich i łacińskich.

Zmarły osierocił prócz żony i matki dwóch braci inż. Henryka Mianowskiego, dyrektora Izby przemysłowo handlowej w Krakowie oraz inż. Edwarda Mianowskiego, wicedyrektora gazowni krakowskiej.

W Amsterdamie odbyło się uroczyste otwarcie żydowskiego muzeum historycznego.

Dziś zbiera się Zgromadzenie Ligi Narodów w sprawie konfliktu chińsko-japońskiego

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Genewa 2. 3. (K) Wobec rozpoczynającej się jutro (czwartek) nadzwyczajnej sesji Zgromadzenia Ligi Narodów w sprawie konfliktu chińsko- japońskiego, liczą się z tem, że w bieżącym tygodniu konferencja rozbrojeniowa nie odbędzie już żadnych posiedzeń. Wczoraj opuścił Genewę na kilka dni włoski minister spr. zagranicznych, który wyjechał do Rzymu. Jutro wyjedzie do Berlina kierownik delegacji niemieckiej Nadolny, celem porozumienia się z kanclerzem Brueningiem i otrzymania instrukcyj co do dalszej taktyki Niemiec na konferencji rozbrojeniowej.

Henderson zaprzecza

Londyn 2. 3. (L) Prezydent konferencji rozbrojeniowej, dawny brytyjski minister spraw zagranicznych Henderson dementuje pogłoskę jakoby zamierzał złożyć przewodnictwo konferencji z powodu złego stanu zdrowia. W liście skierowanym do przewodniczącego partji pracy Henderson oświadcza, że podobne pogłoski są zupełnie bezpodstawne. Nie ma on również zamiaru składać urzędów, jakie piastuje w łonie partji pracy i cieszy się jak najlepszem zdrowiem.

Strategiczny odwrót

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż 2. 3. (B) Wedle doniesień z Szanghaju odwrót wojsk chińskich został wykonany ze względów strategicznych, ponieważ istniało nie bezpieczeństwo zaatakowania pozycyj chińskich z flanki przez nowe posiłki japońskie, jakie wylądowały w Liuho. Armja chińska zajmie pozycje obronne pod Nahnsiang, leżące w odległości około 20 km na zachód od Chapei.

Komunikacja Nankin—Szanghaj przerwana

Londyn 2. 3. (L) Jak donoszą z Nankinu, samoloty japońskie zbombardowały stacje Ku szang i Nanhsiang, leżące na linji kolejowej Nankin — Szanghaj oraz most kolejowy pod Kuszang, wskutek czego komunikacja kolejowa między stolicą a Szanghajem jest zerwana

Dalsza zniżka dyskonta w krajach skandynawskich

Oslo 2. 3. (R) Norweski Bank narodowy obniżył stopę dyskontową z 5 i pół na 5 procent.

Sztokholm 2. 3. (R) Bank Szwedzki obniżył również stopę dyskontową z 5 i pół na 5 proc.

KOMUNIKATY

— **Z EZRY CHALUCOWEJ.** Dziś we czwartek o 7.45 posiedzenie Sekcji Młodzieży, Stradom 15.

— **HASZACHAR PRZEDSWIT.** Dziś we czwartek o godz. 8-mej plenarne zebranie członków połączone z referatem dr. Ludwika Menaschego n. t.: Czyżby zmierzch żydostwa?" Goście mile widziani.

— **STOW. ŻYD. SŁUCHACZY W. S H.** urządza dziś we czwartek o godz 4-tej popoł. podwieczorek zapoznawczy dla członków i absolwentów w Jamie Michalika (ul. Florjańska).

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

W ciągu ostatnich dwóch lat uzyskało 32000 osób nielegalnie przybyłych do Stanów Zjednoczonych możność zarejestrowania się i podjęcia kroków w kierunku uzyskania obywatelstwa amerykańskiego.

Żydowskie biuro emigracyjne Hicem stwierdza, że w ciągu 9 dni Charbin znajdujący się blisko terenów walk chińsko- japońskich był całkowicie izolowany od świata. Żadnych ekscesów antyżydowskich nie zanotowano.

W Hajfie odbyło się uroczyste otwarcie domu dla chalucek. Koszta budowy pokryła propalestyńska liga kobiet żydowskich w Ameryce. Koszta te wynoszą 6000 f. szt.

Zgon najstarszej arystokratki

Oegdaj zmarła w 101 roku życia na zamku Vep węgierska hrabina Helena Erdödy, wdowa po członku izby magnatów Ksaverym hr. Erdödym.

Hrabina Helena Erdödy, z domu bawarska hrabianka Oberndorff, urodziła się dnia 19 listopada 1831 w Regensdorfie w Bawarji. Zeszłego roku obchodziła stuletnie urodziny na zamku Vep. Z tej okazji zjawili się u najstarszej arystokratki świata, jak żartobliwie nazywano zmarłą hrabinę, przedstawiciele nietylko arystokracji węgierskiej, lecz i niemieckiej i austrjackiej. Hrabina, która od 10-ciu lat przykuta była do fotelu, cieszyła się doskonałem zdrowiem. Zmarła hrabina wydała swe pamiętniki, które są kopalnią anegdot z życia Habsburgów. Hrabina Erdösy była serdeczną przyjaciółką cesarzowej Elżbiety, z którą zaznajomiła się jeszcze jako dama dworu arcyksiężnej Zofji, matki cesarza Franciszka Józefa I. Także z cesarzem Franciszkiem Józefem łączyły ją zażyłe stosunki przyjaźni.

Helsingfors. 2. 3. PAT. Jak donoszą urzędowo prezydent republiki ujął w swe ręce naczelne kierownictwo nad akcją rządową, zmierzającą do przywrócenia w kraju porządku

GIEŁDA

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 2. 3. 1932 Akcje bez notowania. Dolar niezmieniony.

Zebranie giełdowe cechowało brak większego zapotrzebowania. Poszczególne papiery jak Bank Polski w poszukiwaniu po kursie 85.50 mocniej Zieleniewski w ofiarowaniu 7, jednakowoż bez notowania. Usposobienie ospałe. Ruch minimalny Do transakcyj papierami oficjalnie kotowanemi nie doszło.

Na pogiełdziu ruch nieco żywszy. Silniej poszukiwano 3-proc. Pożyczkę Budowlaną w płaceniu 36.50, nieco mocniej i 5-proc. Pożyczkę Konwersyjną 39.50 Obroty niewielkie

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych sytuacja bez większych zmian. Nastrój spokojny. Popyt niewielki. Zaofiarowanie dostateczne W Krakowie dolar gotówkowy 8.87—8.89, czeki bankowo 8.90—8.91 i trzy czw. Kursa orjentacyjne: Frank szwajcarski 172.75—173.25 Funt szterling 31—31.25. Marka niemiecka wypłata 211—212.50, gotówka 207—210.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 2. 3 PAT. Akcje: Bank Polski 88. 87, Starachowice 6 Haberbusch 50. **Pożyczki:** 3-proc. budowlana 36.25, 4-proc inwestycyjna 89.75 4-proc. inw seryjna 95.50 5-proc konwersyjna 39, 6proc dolarowa 57.50 57. 4proc dolarowa 47.50, 48, 47.50, 7-proc. satbilizacyjna 56.50, 59.50, 56.90, 10-proc kolejowa 104, Listy zast BGK bez zmiany.

Waluty: Dolar 8.88 8.90. 8.86 **Dewizy:** Londyn 31.10. 31.25 30.95, Nowy Jork 8.914 8.934, 8.894, telegr. 8.919, 8.939, 8.899, Paryż 35.12. 35.21, 31.03, Praga 26.41, 26.47, 26.35 Szwajcarja 173, 173.43, 172.57, Berlin pryw 211.90

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 2. 3. 1932. Ceny transakcyjne: pszenica 30 ton 24.40, biała 75 ton 24.50. Reszta bez zmiany, usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 2 3 PAT. Paryż 20.32 i pół, Londyn 17.98. Nowy Jork 5.16, Belgja 71.85, Włochy 26.70, Berlin 122.80. Praga 15.30. Warszawa 57.85. Bukareszt 3.07

GIEŁDA WIEDEŃSKA

Wiedeń, 2 3 PAT Waluty i dewizy: Berlin 168.70—169.80, Budapeszt 124.295, Bukareszt 4.258—4.298. Londyn 24.65—24.85, Nowy Jork 709.20—713.20, Paryż 27.92—28.06. Praga 21.01 i pół do 21.10 i pół, Warszawa 79.46—79.94, Zurych 137.60—138.40. Amerykańskie 707.75—713.75, Niemieckie 168.30—169.50. Angielskie 24.48—24.72, Francuskie 27.80—28 Włoskie 36.86—37.14. Polskie 79.30—79.90, Szwajcarskie 137.10—138.30.

Papiery wartościowe: Losy Tureckie 15.70, Galicja 15.

Obrazek z walk w Szanghaju

Walki, których terenem był do ostatniej chwili Szanghaj, oznaczały wojnę — od ulicy do ulicy, od dachu — do dachu. Doskonale uzbrojeni i nowocześnie wyekwipowani Japończycy nie mogli sobie rady dać z zaciekłym oporem wojsk chińskich, i nieraz wypadło im staczać boje dosłownie o każdą piędź ziemi. Oto drobny oddział strzelców japońskich, ulokowany na dachu chińskiego domu w Szanghaju.

Sensacyjny proces polityczny we Wiedniu

Wiedeń 2. 3. PAT. Przed tutejszym sądem przysięgłych rozpocznie się w piątek, 4 b. m. proces przeciwko obywatelowi jugosłowiańskiemu, byłemu studentowi medycyny, Andrzejowi Pikloviczowi, oskarżonemu o zbrodnię morderstwa dokonaną w dniu 25 lipca ub. roku z motywów politycznych, na niejakim Jerzym Semmelmannie. Komunista Piklovicz, syn profesora gimnazjalnego, przebywał we Wiedniu od roku 1922. Morderstwa dokonać miał na zlecenie czerezwyczajki. W czasie śledztwa Piklovicz oświadczył, że Semmelmann był zdrajcą i prowokatorem na wzór Azewa. Czerezwyczajka wręczyć miała Pikloviczowi fotografję Semmelmanna, zaopatrując go w broń i informując o wszystkich szczegółach jego pobytu we Wiedniu. Na kilka dni przed morderstwem krążył Piklovicz przed mieszkaniem Semmelmanna czekając na sposobność dokonania morderstwa. Po zastrzeleniu Semmelmanna dał się Piklovicz bez oporu aresztować i przyznał się do czynu, nie okazując żadnej skruchy. Piklovicza bronić będzie adwokat dr. **Natan Korkes**. — —

Z OSTATNIEJ CHWILI

Marszałek Piłsudski w drodze do Egiptu

Bukareszt 2. 3. PAT. Przybył tu marszałek Piłsudski w przejeździe do Constanzy, skąd jutro wieczór odpłynie do Kairu, gdzie spędzi urlop. W miejscowości Buzau powitał marszałka Piłsudskiego premjer rumuński prof. Jorga, z którym marszałek odbył serdeczną rozmowę.

Nowa ustawa o gminach żydowskich w Prusiech

Berlin. 2. 3. ŻAT. Pruska rada państwowa przyjęła ustawę o gminach żydowskich. Przeciwko nowej ustawie wypowiedziało się całe żydostwo pruskie, ponieważ zagraża ona dalszemu rozwojowi gmin żydowskich. Prawo wyborcze na podstawie tej ustawy Żydom nowoprzybyłym przyznawane będzie jedynie alternatywnie, uzależniając je od decyzji poszczególnych gmin. Losy ustawy rozstrzygnie Landtag pruski. Sjoniści czynią starania, aby wprowadzić do ustawy szereg poprawek m. in. przyznać Żydom przybyłym przeważnie z krajów wschodniej Europy bezwarunkowe prawo wyborcze.

Tragiczna sytuacja miasteczka rumuńskiego

z powodu zawiei śnieżnych

Wiedeń 2. 3. PAT. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Bukaresztu: Zawieje śnieżne i mrozy wywołały poważne zaburzenia w komunikacji w całej Rumunji. Liczne linje kolejowe zostały unieruchomione. Tragiczne jest wprost położenie miasta Sulina. Główna arterja ruchu — Dunaj — jest pokryty lodem. Nieliczne, prymitywne drogi lądowe, prowadzące do portu, są zasypane śniegiem, tak że **miasto i port są odcięte od świata, a posiadane zapasy żywności wystarczą jeszcze tylko na dwa dni. Burmistrz** Suliny poczynił wszelkie wysiłki, celem otrzymania środków żywności drogą morską. Dzienniki bukareszteńskie ogłaszają odezwy na rzecz pomocy miastu Sulina.

—o—

ROZMAITOŚCI

Kiepura żeni się

Wiedeń 2. 3. PAT. „N. F. Presse" donosi z Budapesztu, że Jan Kiepura zaręczył się w Budapeszcie z córką właściciela dóbr, Karola Halmosa, Magdą Halmos. Pierwszym mężem Magdy Halmos był fabrykant drezdeński Zietz. Małżeństwo to rozeszło się po 4-ch miesiącach. Według „N. F. Presse" ślub Jana Kiepury odbyć się ma w Budapeszcie jeszcze w tym miesiącu.

—oSo—

Wiedeń. 2. 3. PAT. Z Linzu donoszą: Wczoraj popołudniu w pobliżu miasta Wels wylądował przymusowo samolot „D 1828", będący własnością konsulatu egipskiego w Berlinie. Podczas lądowania zostało uszkodzone podwozie samolotu i śmigło. Samolot został zdemontowany i odstawiony do portu lotniczego w Linzu. Piloci: inż. Gibry, Mohammed Elvi i Henryk Gunerman, którzy znajdowali się w drodze z Berlina do Kairo, usiłowali wczoraj lądować w Wels, stracili jednak orjentację. Po dokonaniu naprawy aparatu kontynuować oni będą lot do Kairo przez Włochy.

—oSo—

LECZENIE CHORYCH MUZYKĄ. W pewnem mieście amerykańskiem lekarz tamtejszego sanatorjum dla nerwowo i umysłowo chorych leczy swych pacjentów muzyką. Stwierdził on, że poszczególne utwory muzyczne leczaco oddziałują na zdrowie pacjentów. Pomiędzy kompozytorów takiei „leczącej muzyki" należą obok Beethovena i Wagnera Chopin Ant. Dworzak.

Z ŻYCIA MŁODZIEŻY

Nowy lokal org. „Ceire Mizrachi" w Krakowie

W ub. niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie nowego lokalu org. „Ceire Mizrachi" w Krakowie, przy ul. Dietowskiej 11. W wielkiej, pięknie udekorowanej sali, wypełnionej po brzegi członkami org. oraz licznie zaproszonymi gośćmi, zagaił uroczystość — po odśpiewaniu „Techzakny" przez chór org. — tow. H. Stempel w języku hebrajskim, kreśląc działalność org. od czasu jej 10-letniego istnienia w Krakowie. Następnie przemówił imieniem egzekutywy krajowej org. „Mizrachi" Dr. E. Markus, imieniem gminy żydowskiej radca rabin M. Klieger, imieniem związku krajowego młodzieży mizrachistycznej p. Eliasz Kiwetz, imieniem egzekutywy „Hitachdut" p. Dr. Terlo, imieniem relig. związku akadem. „Morija" p. Maier Alter, imieniem „Przedświt-Haszacha" p. M. Buchweitz, imieniem kierownictwa „Haszomer Hadati" w Polsce tow. Izrael Bester, imieniem lokalnego „Haszomer Hadati" tow. Scheinman, imieniem mizrachistycznego kibucu chalucowego w Bielsku tow. I. Licht, imieniem bratniej org. Ceire Mizrachi w Nowym Sączu tow. Stengel. Uroczyste dłuższe przemówienie okolicznościowe wygłosili: Rabin Dawid Awigdor (Andrychów) i Rabin Dr. Samuel Hirschfeld (Biała). Następnie odśpiewali znani kantorzy pp. J. Goldenberg i Edelstein szereg pieśni synagogalnych i ludowych. Po odśpiewaniu „Hatikwy" odbył się bankiet w sali organizacji, który przeciągnął się do późnej godziny. Podczas bankietu chór org. odśpiewał pieśni palestyńskie, a młodzież wykonała tańce „hora". Cała uroczystość pozostawiła po sobie miłe i silne wrażenie.

ŻYDOWSKIE AKADEMICKIE KOŁO MAŁOPOLAN W WARSZAWIE

W ub. niedzielę odbyło się pierwsze Walne Zebranie Żydowskiego Akademickiego Koła Małopolan w Warszawie pod przewodnictwem kol. H. Grenadiera. Po ożywionej dyskusji nad statutem wybrano władze Koła w następującym składzie: kol. J. M. Beck prezes, K. Weber wiceprezes, Kohl-Nashofer sekretarz, Seelenfreund skarbnik oraz A. Kornreich, B. Psachis, Schützer jako członkowie zarządu. Agendy Koła są już czynne. Adres sekretarjatu J. M. Beck Warszawa, Namiestnikowska 7. Ż.D.A. Sekretarjat Koła udziela wszelkich informacyi, dotyczących wszystkich Wyższych Uczelni w Warszawie za załączeniem znaczków pocztowych na odpowiedź.

REPR. ŚLĄSKA — REPR. KRAKOWA

1:0 (0:0, 1:0, 0:0)

(hl.) Mecz hokejowy reprezentacyj powyższych miast, rozegrany w dniu wczorajszym w Krakowie na boisku Sokoła, zakończył się całkiem niespodziewanie i sensacyjnie niezasłużona porażką teamu Krakowa mimo jego wybitnej i zdecydowanej przewagi i wyższości. Coś się nie kleiło w zespole krakowskim mimo renomowanych nazwisk: Wołkowski, Piechota, Keller, Kulig, Ziętkiewicz itd. Pierwsze dwie tercje były ospałe i apatyczne, pierwsza bezbramkowa, druga przyniosła jedyną decydującą bramkę dla Śląska ze strzału nieobstawionego i najsłabszego Jelskiego. Do tego momentu miał Kraków tylko dwie cechy, swe wspaniałe kostjumy i brak ambicji i tempa. Dopiero trzecia tercja przyniosła ożywienie i ostrą walkę, gdy zrozumiano, że to nie przelewki i zanosi się na klęskę. Lecz tu okazało się, że Kraków ma dalsze dwie cechy, a to brak dobrego strzału i wielkiego pecha. Nie pomogło stałe przesiadywanie pod bramką Śląska, ani nawet wykluczenie pod koniec bramkarza gości. Las nóg i ciał zatarasował wstęp do sanktuarjum Ślązaków, którzy z ulgą i radością odetchnęli z gwizdkiem końcowym sędziego p. Klaputa. Śląsk zrewanżował się Krakowowi za poprzednią klęskę. Sztuczny tor katowicki zaczyna przynosić powoli rezultaty.

POSAD POSZUKUJĄ

LEKARZ z kilkuletnią praktyką poszukuje miejscowości do osiedlenia się. Wiadomość do Adm. „N. Dziennika“ pod „Eskulap“. 545x

Buchalter - bilansista, samodzielna, poważna siła buchalteryjna z dwunastoletnią praktyką poszukuje zajęcia popołudniowego. Zgłoszenia pod „Samodzielność“ do Adm. Now. Dziennika. 270g

RÓŻNE

Katowice! Restauracja כשר — Borgenichtówny „Esplanada“ Rynek 6 róg Zamkowej wydaje smaczne tanie obiady i kolacje. — Przyjmuje także zamówienia na wesela. 572x

Głuchota, szum, cieknięcie uszów uleczalne. Żądajcie bezpłatnej pouczającej broszury. — Adres: Eufonja Laszki. 273g

Wydaje się smaczne domowe obiady po zniżonej cenie. — Dietlowska 111 I. piętro. drzwi 7 786bp

Na realność wartości dolarów 15.000·— do 20.000·— poszukuję na pierwszą hipotekę dolarów 3.000·— do 4.000·—. Zgłoszenia pod „Prowincja“ do Adm. Now. Dziennika. 269g

LOKALE

Pokój dla 2 panów lub pań z utrzymaniem lub bez. Dietla 111 m. 7, od 15 do wynajęcia. 272bp

Pokój i kuchnia, I. piętro zaraz do wynajęcia. Kalwaryjska 78. 271g

Pokój umeblowany, osobne wejście, telefon, I. piętro. Grodzka 51 do wynajęcia. 571x

Pokój ładny dla 2 panów lub małżeństwa do wynajęcia. Wiadomość: Radziwiłłowska 7 m. 4, między 2—4. 570g

Do mile umeblowanego pokoju z osobnem wejściem (z użyciem telefonu) poszukuję pana jako dublera. Łask. zgłoszenia do Adm. N. Dz. pod „Zaraz“ 10L

SPRZEDAŻ

DYWANY ręczne, kilimy. „Dywan“ Kraków Podgórze, ul. Kingi 9. — Telefon 116-09 121m

Wyprzedaż dla niemowląt najtaniej — Maks Bobrer, Kraków, Florjańska 27. 492

WÓZKI dziecięce gotówką, ratami, poleca najtańszy fabryczny skład w Krakowie — ulica **ZWIERZYNIECKA 6.**

TROCHĘ HUMORU

Usłużny małżonek, który umie znaleźć praktyczne zastosowanie dla parasolki.

PRENUMERATA:					
w Krakowie	prow. miesięczn	Zł. 6'00	kwartal.	Zł.	18'00
w Krakowie z odnoszen do domu	„	„ 6'20	„	„	18'60
Na prowincji z przesyłką pocztową	„	„ 6'60	„	„	19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową	„	„ 10'00	„	„	30'00

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie także w poniedziałki i dni poświąteczne.

OGŁOSZENIA: Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. — Strona w tekście i nadesłanem ma 3 łamy po 74 milim. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milim. — Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. CENY w złotych: I. strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadesłane 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10. — Gratulacje 12'50. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“. Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldsteina